

ŽELEZAR

Jesenice, 31. maja 1990

Številka 21 • XXXIX

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom za slug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradaškja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, sekretar uredništva Đinka Trako. Naslov: Uredništvo Železarnja SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, sekretar uredništva 26-27. Stavak in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Proizvodnja in prodaja v številkah

OBRATI	SKUP. PROIZ.		PROIZ. ZA PRODAJO	
	količ. mes.	ind. mes.	količ. mes.	ind. mes.
Jeklarna 1	13.752,2	111,8		
Jeklarna 2	13.665,0	86,7		
Livarna	15,0	36,5	9,7	28,5
VBS	17.281,2	126,0	3.527,7	112,7
HVB	5.552,3	78,8	5.398,3	77,6
HVT	860,1	61,1	857,9	62,2
PVT	1.983,6	107,7	1.646,1	89,4
VDP	3.436,0	71,5	3.169,6	68,3
Žičarna	2.831,0	102,2	1.741,2	95,8
Jeklovlek	1.204,1	102,2	1.116,8	94,8
Elektrode	961,0	77,3	404,2	34,9
Želbljarna	473,4	100,9	439,2	93,6
Žič. valj.	5.563,3	109,2	663,0	106,4
ŽELEZARNA	67.578,0	99,9	18.973,7	81,7

Z rezultati do 28. maja ne moremo biti zadovoljni. Nizke medfaze zaloge, ki so eden od bistvenih pogojev za obratovanje, zaradi izredno velikih težav v likvidnosti Železarnje namreč zahtevajo mnogo večjo natančnost v izpolnjevanju tekočih dnevnih programov proizvodnje, sicer prihaja do velikih težav v celotnem proizvodnem procesu.

V mesecu maju sta bila prisotna dva problema, ki sta povzročala motnje v Ploščatem in Okroglem programu. Težave in zastoje v Jeklarni 2 po izvedenem remontu so bile zelo pogoste. Posledice večjega odstopanja v količini proizvodnje povzročajo zastoje v Valjarni bluming štekel in posredno v obeh hladnih valjarnah. Drugi večji sklop problemov se nanaša na izpolnjevanje programa izdelave čistih jekel (grupe jekel za masivno preoblikovanje v hladnem, visokoogljicnih jekel za patentiranje, jekla za predelavo v elektroodno žico). Čistoča nabavljenege jeklenega odpadka se poslabšuje. Koncentracije kroma in bakra so narasle in niso omogočale izdelave teh jekel v zadostnih količinah, kar seveda povzroča neizpolnjevanje in kasnitve v izpolnjevanju tistih naročil, ki sicer so v obratih okroglega programa.

Z zbiranjem in doslednim ločevanjem jeklenega odpadka v proizvodnem procesu bi lahko del teh problemov rešili. Za boljši rezultat na tem področju pa bo potrebno bistveno izboljšati naš odnos do vseh postopkov, ki so sicer predpisani in jih poznamo, vendar jih ne izvajamo v celoti.

Jasno je, da našete težave v veliki meri vplivajo predvsem na dinamiko odpreme končnih izdelkov; ta v mesecu maju zaostaja za načrtom povprečno za 20 %.

Podpredsednik PO za proces:
Božidar Bartelj

Predsedniku Skupščine Republike Slovenije
Predsedniku IS Skupščine Republike Slovenije
Predsedniku Zbora združenega dela Skupščine Republike Slovenije

Zahteve panožnega sindikata

Republiški odbor Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije je na zahtevo članstva v podjetjih ponovno obravnaval izredno težak položaj delavcev v dejavnosti in v zvezi s tem ponovno odpiramo nerešeno vprašanje, ki smo ga kot zahtevo poslali že Skupščini Republike Slovenije v stari sestavi.

Zaradi nadaljnega poslabševanja situacije se obračamo na vas z zahtevo po sklicu izredne seje Skupščine Republike Slovenije oziroma Zbora združenega dela.

Za takšen postopek smo se odločili, ker menimo, da je bolje po normalnih demokratičnih poteh reševati problematiko, ki je naša skupna, kot pa z generalnim štrajkom v kovinski in elektroindustriji Slovenije.

Predlagamo naslednje točke, ki bi jih morali obravnavati na izredni seji s sklepi o rešitvi:

1. Moratorij na STEČAJ
2. Razbremenitev gospodarstva v prvi fazi začasno na nivo obremenitev v letu 1988.

Druga faza je zahteva sindikata in Skupščine IS Republike Slovenije, da pripravi enotno stopnjo obremenitve gospodarstva na nivoju obremenitev v Evropi.

3. Takojšnje reševanje medsebojne zadolženosti v Sloveniji in priprava projekta pridobitve dodatnih kvalitativnih sredstev za gospodarstvo.

4. Zaustavitev stečajev, ki grozijo skoraj celotnemu sistemu.

5. Zagotovitev sredstev za izplačilo tistega dela osebnega dohodka, ki je zakonsko zajamčen.

6. Podjetjem zagotoviti možnost, da najprej izplačajo osebne dohodke in šele potem obveznosti za nerazvite.

Želimo poudariti, da kovinarji smo za razvojne usmeritve — prestrukturiranje in prehod v Evropo 1992, vendar morajo programi upoštevati tudi nova produktivna delovna mesta.

S pismom se obračamo na vas, da bi skupaj rešili vprašanje v korist delavcev v kovinski in elektroindustriji Slovenije.

To podkreplujemo tudi s tem, da se ne pojavljajo zahteve po generalnem štrajku samo v Sloveniji, ampak se želi pridobiti naše delavce za generalne štrajke v Jugoslaviji, s čimer dobi reševanje problema drugačne dimenzije.

Srečno!

Predsednik Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije:
Albert Vodovnik

Stečaja ne bo

V torek, 29. maja, je Služba družbenega knjigovodstva obvestila Železarno, da je njen žiro račun deblokiran. Tako je bila odpravljena grožnja začetka stečajnega postopka zaradi 60 dni neprekinjene blokade žiro računa. Ta vesela novica pa je plod izrednih aktivnosti in naporov v preteklih dneh, kajti z vsemi upniki je bilo potrebno doseči sporazume o plačilu dolgov oziroma odložitvi plačila. In kako so potekale aktivnosti?

23. maja je poslovodni odbor sklical največje upnike Železarnje, da bi se z njimi dogovoril o sporazumni poravnavi okrog 100 mio din naših dolgov, ki bi zapadli v plačilo 29. maja. Tega dne je bilo v blokadi več kot 60 % našega dolga naslednjim največjim upnikom. Petrolu — zemeljski plin, Poslovni skupnosti za elektrogospodarstvo, Železniškemu gospodarstvu Ljubljana, Vatrostalni Jesenice, bankam: Ljubljanski banki, d.d., Temeljni banki Gorenjske in Interni banki Slovenskih železarn ter občinski in republiški skupščini za naše neplačane obveznosti iz davkov in prispevkov.

Po sestanku z upniki je predsednik poslovodnega odbora Boris Bregant novinarje seznanil z vsebino pogovorov.

Sestanka so se udeležili predstavniki vseh vabljenih upnikov. Strinjali so se, da je pametneje že sedaj doseči sporazum, kot čakati na prisilno poravnavo pred sodiščem oziroma na začetek stečajnega postopka. Železarna je upnikom predlagala naslednji dogovor:

- 40 % zneska, ki zapade v plačilo 29. maja, bi Železarna posameznemu upniku poravnala z gotovino,
- za 60 % zneska bi se plačilo preložilo za 90 dni.

Preložitev plačila ne pomeni odlaganja težav na poznejši čas, ampak v Železarni resnično pričakujemo, da bodo v tem času izpolnjeni bistveni pogoji za pozitivno poslovanje. Ti pogoji pa so:

- kapitalizacija kreditov pri bankah iz naslova obveznic Republike in delno iz direktnih sredstev,

- odpisi nekaterih naših dolgov v korist vlagateljskega deleža naših kupcev v Železarni Jesenice kot delniški družbi,

- uveljavitev lastnih delavskih delnic,

- pridobitev dodatnih virov svežega kapitala pri bankah (tudi kot krediti našim kupcem, da nam bodo lahko plačali svoje dolgeve),

- povečanje cen naših izdelkov s 1. junijem za 20%.

Brez izpolnitve teh pogojev normalno poslovanje ni mogoče. Najpo-

memnejše pa je, da se v našem celotnem gospodarstvu poveča finančna disciplina. Tudi Železarni kupci namreč dolgujejo več, kot je sama dolžna svojim dobaviteljem.

(Nadaljevanje na 3. strani)

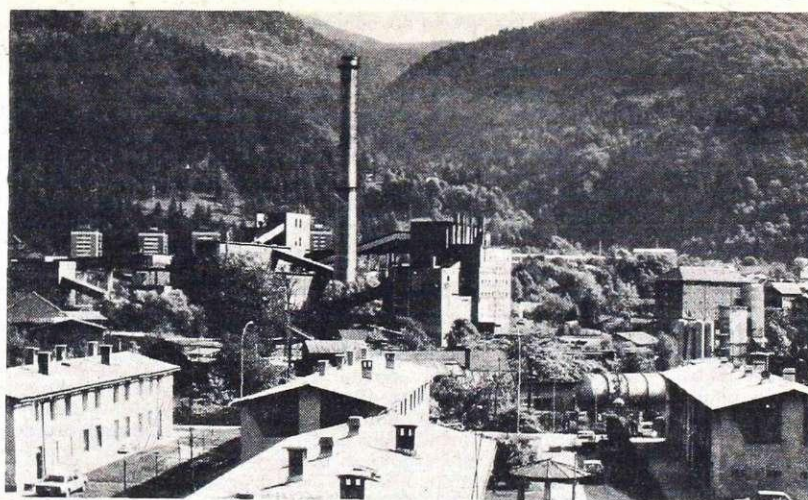
Dogovor z upniki in dodatna finančna sredstva so omogočila deblokado žiro računa Železarnje Jesenice

Do 29. maja smo uspeli skleniti ustrezne samoupravne sporazume o poravnavi obveznosti z vsemi upniki, pri katerih je bil del dolga že v blokadi. Skladno s samoupravnimi sporazumi smo dosegli dogovor, da se del zapadlih obveznosti poravnava najpozneje v 10 dneh, drugi del obveznosti pa preloži na kasnejši termin. S tem smo omogočili prekinitev blokade in normalno poslovanje s tekočim računom. Seveda bi brez dodatnih finančnih sredstev ta dogovor ne mogel biti realiziran. Prav tako se zavedamo, da bo v tekočem poslovanju potrebno zagotavljati zadostna sredstva za tekoče pokrivanje obveznosti in v okviru posebnega programa omogočiti tudi plačilo odloženih obveznosti. V tem času bodo zapadle v plačilo tudi terjatve, ki niso bile v blokadi. Vse to pomeni, da je z deblokado realiziran samo prvi korak, ki preprečuje pričetek stečajnega postopka.

Pomembno je, da v naslednjih dneh realiziramo drugi del aktivnosti iz sanacijskega programa, to je uveljaviti dogovorjene cenovne odnose, zagotoviti kvalitetnejše plačevanje naših kupcev, realizirati kapitalno sanacijo v okviru plasmaja obveznic in kapitalizacije nekaterih naših obveznosti.

Tudi znotraj železarnje bomo izkoristili proizvodne možnosti in zmanjšali stroške poslovanja. Le na ta način bo možno v daljšem obdobju zadržati zadosti likvidnosti za normalno tekoče poslovanje.

Predsednik poslovodnega odbora Železarnje Jesenice
Boris Bregant

Najvišji (foto: Mira Kolenik)

Seja delavskega sveta Železarnje

Delavski svet Železarnje Jesenice se je 22. maja sestal na 6. redni seji. Na seji so delegati razpravljali in sklepali o spremembah v organiziranosti Železarnje, določeni pa so bili tudi postopki za izvajanje inventivne dejavnosti in imenovane inventivne komisije.

V okviru pregleda uresničevanja sklepov je predsednik poslovodnega odbora Boris Bregant delegate seznanil s težko likvidnostno ekonomsko situacijo v Železarni. Zaradi številnih govoric in ugibanj o stečaju, osebnih dohodkih, regresu in podobnem je delavski svet predsednika zadolžil, naj čimprej o teh vprašanjih pripravi informacijo.

Organizacijske spremembe v Železarni

Na podlagi 14. člena Statuta je delavski svet sklenil, da se dosedanja Poklicna gasilska in reševalna služba (PGRS) organizira kot poseben del podjetja s pravicami in obveznostmi proti tretjim osebam. Kot poseben del podjetja bo PGRS nastopal pod firmo Železarnje Jesenice in svojim imenom, v notranjih razmerjih pa s svojim imenom. PGRS bo opravljala storitve s področja požarne varnosti. Za obveznosti dela podjetja odgovarja podjetje kot celota, kot poseben del podjetja pa ima PGRS svoj žiro račun. Vzrok za tako

odločitev je, da je dejavnost požarne varnosti in reševanja družbena dejavnost posebnega pomena in njeno funkcioniranje ni odvisno samo od Železarnje Jesenice, ampak in predvsem od države. Drug pomemben razlog pa so strukturne spremembe v gospodarstvu Jesenice; zaradi strukturnih sprememb Železarnje so se potencialne nevarnosti v Železarni bistveno zmanjšale, na drugi strani pa so se z razvojem prometne infrastrukture občini bistveno povečale. Tega rizika torej ne more prevzeti samo Železarna.

Začne se tudi postopek za ustanovitev javnega podjetja za požarno varnost.

Na podlagi 14. člena Zakona o podjetjih in 14. člena Statuta Železarnje je delavski svet sklenil, da se Železarna, podjetje v družbeni lastini s popolno odgovornostjo, razdeli na dve družbeni podjetji, in sicer: SŽ-Železarna Jesenice, p.o. in Rekreacija, podjetje za opravljanje rekreacijskih dejavnosti, p.o.

Dejavnost Železarnje je enaka, s tem, da je izpuščena rekreacijska dejavnost. Storitve s področja nudenja in organiziranja rekreacijske dejavnosti in organiziranja športnih ter kulturnih prireditev ter druge posle, ki podpirajo ostale dejavnosti in prispevajo k boljšemu izkoriščanju podjetja, bo opravljal novoustanovljeno podjetje Rekreacija. Delavski svet je sprejel vse sklepe, ki so potrebni za delitev na omenjeni dve družbeni podjetji.

Delavski svet je sprejel sklep, da se začne postopek za preobrazbo družbenega podjetja Železarnje Jesenice v delniško družbo. Za strokovno in operativno pripravo predlogov bo poslovodni odbor imenoval strokovno skupino.

Postopek za izvajanje inventivne dejavnosti

Pravilnika o inventivni inovacijski dejavnosti zaradi nedokončanih organizacijskih sprememb v Železarni ni bilo mogoče dokončati, zato je poslovodni odbor delavskemu svetu predlagal sprejem sklepov o postopku za izvajanje inovativne dejavnosti.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Osnutek

Kolektivna pogodba za črno in barvasto metalurgijo ter kovinsko in elektroindustrijo Slovenije

I. Stranki kolektivne pogodbe

- To kolektivno pogodbo sklenejo:
- Splošno združenje črne in barvne metalurgije
 - Splošno združenje elektro industrije
 - Splošno združenje kovinske industrije

na eni strani in

- republiški odbor delavcev kovinske in elektroindustrije Slovenije na drugi strani.

II. Veljavnost glede na udeležence

Ta kolektivna pogodba velja za vsa podjetja, ki so članice navedenih treh splošnih združenj ter za vse delavce, ki so zaposleni v teh podjetjih.

Določila te pogodbe veljajo tudi za učence in študente na proizvodnem delu oz. delovni praksi.

III. Časovna veljavnost

To pogodbo skleneta podpisnika za dobo enega leta. Če nihče od podpisnikov tri mesece pred iztekom tega roka ne predlaga spremembe oz. dopolnitve pogodbe, se njena veljavnost podaljša za nedoločen čas.

IV. Reševanje sporov

Komisija za pomirjenje šteje sedem članov. Vsaka od podpisnikov kolektivne pogodbe imenuje po tri člane, tako da so zastopane vse tri dejavnosti na vsaki strani. Predsednik komisije je zunanji član iz nevtralne institucije.

Mandat komisije je enak trajanju veljavnosti kolektivne pogodbe in se lahko podaljša ob vsakem ponovnem podpisu.

V. Sklenitev delovnega razmerja

Delavec sklene delovno razmerje po postopkih, določenih z Zakonom o delovnih razmerjih, Generalno kolektivno pogodbo in določili splošnega akta v podjetju.

Vse pravice in obveznosti iz te kolektivne pogodbe nastopijo s sklenitvijo delovnega razmerja.

1. Poskusno delo

Delavec in delodajalec v pogodbi o zaposlitvi določita sklenitev delovnega razmerja s poskusnim delom ali brez njega, njegovo dolžino v skladu s splošnim aktom podjetja in način spremljanja.

Delavec lahko kadarkoli v času poskusnega dela izjavi, da želi prekiniti delovno razmerje in mu z dnem, ki ga navede v pisni izjavi o prekinitvi, delovno razmerje preneha.

Delodajalec lahko na podlagi pozitivne ocene čas poskusnega dela skrajša.

VI. Razporejanje delavcev

1. Delavec je dolžan opravljati naloge iz delovnega področja, za katero je sklenil delovno razmerje in je navedeno v pogodbi o zaposlitvi.

Ob nastopu dela je praviloma razporejen v začetno stopnjo strokovnostne kategorije, v katero spada področje dela, za katero je sklenil delovno razmerje.

2. V primeru izjemnih okoliščin je delavec dolžan opravljati tudi druga dela izven svojega področja. Vodja delovnega procesa ne sme razporediti delavca na tista dela, ki jih delavec s svojo usposobljenostjo ni zmožen opravljati ali bi ta dela ogrožala delavčovo zdravje in življenje.

3. Podjetja organizirajo delo na domu, kadar je to ugodnejše za podjetje in delavce. Delo na domu ne sme biti organizirano na škodo zaposlenih delavcev (povzročanje viškov).

4. Delavec je lahko premeščen na delo v drugi kraj, če mu je zagotovljeno primerno stanovanje oziroma če ima zagotovljen javni prevoz na delo in z dela, s tem, da se mu čas odsotnosti z doma zaradi prevoza ne poveča za več kot 2 uri.

VII. Prenehanje delovnega razmerja

Delavcu preneha delovno razmerje v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih, Generalno kolektivno pogodbo in določili splošnega akta v podjetju.

VIII. Ugotavljanje presežnih delavcev

V primeru krčenja proizvodnje, racionalizacije delovnega procesa, reorganizacij ali drugih sprememb in težav, ko v podjetju predvidevajo višek delavcev, mora organ upravljanja podjetja najmanj dva meseca pred izvajanjem ukrepov za razreševanje presežnih delavcev obvestiti sindikat podjetja in pristojni Zavod za zaposlovanje in podpisnike te kolektivne pogodbe.

Organ upravljanja podjetja v sodelovanju s predstavniki sindikata na podlagi sprejetih meril določi presežne delavce in poišče najboljše možne rešitve za presežne delavce v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih, Generalno kolektivno pogodbo in svojimi splošnimi akti.

Podjetja bodo kriterijem, ki so navedeni v Zakonu o delovnih razmerjih in Generalno kolektivno pogodbo (delovna uspešnost, delovne izkušnje, delovna doba, zdravstveno stanje, število neprekrbljenih družinskih članov, število zaposlenih družinskih članov, možnost lastnega reševanja zaposlitve) sama določila težo posameznih kriterijev za določanje presežnih delavcev.

V primeru, da delavcu ni možno zagotoviti drugega dela, ga usposobiti za drugo delo, omogočiti upokojeve ali kako drugače rešiti njegovo socialno varnost in delavec pisмено izrazi željo, da bo sam trajno reševal zaposlitev, mu pripada odpravnina v skladu z Generalno kolektivno pogodbo. Tako obliko reševanja lahko delavec koristi le enkrat.

Število mesečnih osebnih dohodkov v obliki odpravnine po določilih gornjega odstavka ne more biti večje kot bi bilo število osebnih dohodkov delavca do redne upokojitve.

IX. Delovni čas

Normalni delovni čas

1. Povprečni tedenski delovni čas je največ 40 ur, vključno s plačanimi polurnimi odmori.

2. Dnevni delovni čas organizirajo podjetja glede na potrebe proizvodnje v soglasju s predstavnikom delavcev. Po možnosti naj bo tedenski fond delovnih ur enakomerno razdeljen na 5 delovnih dni.

3. Normalni delovni čas se lahko prerazporeja v okviru 3 (6) mesecev, če tako prerazporeditev zahtevajo razmere v podjetju (roki dobave, zastoji, vremenski pogoji itd.) tako, da v tem obdobju ne presega povprečnega tedenskega fonda ur.

V primeru prerazporejanja časa v daljšem časovnem obdobju mora podjetje obvestiti stranki kolektivne pogodbe.

4. Delovni čas, ki je v poprečju daljši od 40 ur tedensko in ni bil prerazporejen, se obračuna kot podaljšano delo.

5. Podjetje uvede dodatne plačane odmore oziroma delovni čas skrajša na zelo težkih delih in pri delu v neugodnih pogojih.

6. Krajši delovni čas

Podjetja lahko v primeru začasnega pomanjkanja dela skrajšajo povprečni tedenski delovni čas do 36 ur tedensko brez nadomestila za skrajšani delovni čas, če se s tem strinja večina delavcev.

V primeru skrajšanja delovnega časa zaradi ekonomskih težav, ko podjetje zaprosi za pokrivanje nadomestila pristojni zunanji organ, mora dobiti soglasje podpisnikov te kolektivne pogodbe.

7. Delo v podaljšanem delovnem času

Delavcu ni mogoče odrediti dela v podaljšanem delovnem času, če bi to ogrozilo njegovo zdravje ali če delavec navede upravičene razloge za njegovo odklonitev.

X. Letni dopust

Letni dopust traja najmanj 22 delovni dni. Podjetja v svojih aktih določijo pogoje za večje število dni letnega dopusta glede na delovno dobo, pogoje in težo dela, starost delavca, nego otrok itd.

Podjetja bodo povečano število dni letnega dopusta od sedanjega minimuma (18 dni) združevala v kolektivne odsotnosti pred no-voletnimi oz. prvomajskimi prazniki, razen v tistih podjetjih, v katerih je potreben kontinuiran proces dela.

Delavec lahko 1 dan (3 dni) letnega dopusta koristi po lastni izbiri, s tem, da izrazi potrebo po koriščenju 3 dni pred nastopom. Vodstvo podjetja oz. delodajalec lahko odredi koriščenje takega dopusta le v primeru, če bi taka odsotnost bistveno ogrozila delovni proces.

XI. Osební dohodki

1. Delo kot osnovo za osebne dohodke razvrščamo v devet (policnih) strokovnostnih kategorij.

	Količnik
- I. zahtevnostna kategorija (enostavna dela)	1.00
- II. zahtevnostna kategorija (manj zahtevna dela)	1.20
	(priučitev)
- III. zahtevnostna kategorija (srednje zaht. dela)	1.40
	(dveletna pokl. šola)
- IV. zahtevnostna kategorija (zahtevna dela)	1.60
	(triletna pokl. šola)
- V. zahtevnostna kategorija (bolj zahtevna dela)	1.85
	(štiriletna sred. šola)
- VI. zahtevnostna kategorija (zelo zahtevna dela)	2.10
	(dvoletna višja šola)
	(2.15)
- VII/1 zahtevnostna kategorija (visokozahtev. dela)	2.50
	(fakulteta)
- VII/2 zahtevnostna kategorija (visokozah. spec. dela)	2.90
- VIII. zahtevnostna kategorija (izjemno zaht. dela)	3.20
	(3.35)

Opisi strokovnostnih kategorij z naštetimi primeri in podrobnejša razdelitev strokovnostnih kategorij na razrede so v prilogi te kolektivne pogodbe.

Določitev izhodiščnega (najnižjega osebnega dohodka) Podpisnika te kolektivne pogodbe vsako leto dogovorita višino izhodiščnega osebnega dohodka oz. vsakokrat, ko se življenjski stroški povečajo za več kot 5 %.

Konkretna višina osebnih dohodkov po strokovnostnih kategorijah so v prilogi te kolektivne pogodbe.

2. Minimalni osebni dohodek delavca je zmnožek najnižjega osebnega dohodka, določenega s to kolektivno pogodbo za 1. strokovnostno kategorijo, in količnika zahtevnosti dela, ki delavcu pripada glede na razvrstitev v strokovnostno kategorijo in ga imenujemo osnovni osebni dohodek.

Vrednost obračunske osnove za najbolj enostavna dela (1,00) v podjetju mora praviloma doseči najmanj 600 DEM v dinarski protivrednosti.

Na te osnove pripadajo delavcu dodatki za težje delovne pogoje, del osebnega dohodka iz naslova učinkovitosti, dodatek za delovno dobo in ostali prejemki, ki ne gredo iz sredstev za osebne dohodke.

V podjetjih, kjer bi navedeni minimumi pomenili bistveno povečanje osebnih dohodkov in bi to onemogočilo poslovanje podjetja, lahko podjetje sporazumno z delavci zniža osnove največ do 20 % za dobo do enega leta. Delavci prejmejo za manj izplačane osebne dohodke pisмено potrdilo in lahko te zneske vnovčijo v kasnejših obdobjih v skladu s sprejetimi določili.

3. Podjetja, ki uporabljajo analitične metodologije zahtevnosti dela, morajo preveriti svoje količnike zahtevnosti dela, dobljene z analitičnimi ocenami, z določili iz te kolektivne pogodbe. Osnovni osebni dohodek delavca iz te točke ne more biti nižji od zneska, dobljenega po določilih točke 2.

4. Dodatki za težje pogoje dela se lahko določijo v odstotkih na osnovni osebni dohodek ali v ustreznih zneskih.

Najnižje višine dodatkov so v prilogi.

Dodatek pripada delavcu samo za čas dela v težjih pogojih.

XII. Osební dohodki na podlagi delovne uspešnosti

V podjetjih, kjer imajo določene normative dela, pripada delavcem povečanje osebnega dohodka na podlagi individualnega ali skupinskega presežanja delovnih normativov.

Normativi dela v proizvodnji (tehnični normativi) morajo biti postavljeni tako, da povprečno usposobljen delavec s prizadevnim delom presega normative za 10 %. Delavcu, ki prizadevno dela, pa ne dosega postavljenega normativa, se odstotki pod 100 ne obračunavajo.

Ugotavljanje delovne uspešnosti režijskih delavcev

Za ugotavljanje uspešnosti delavcev, ki ne delajo po normativih, sprejmejo podjetja pravila in obrazce za izvedbo. Oceno določa neposredno nadrejeni v soglasju z naslednjim predpostavljanim na podlagi pismente sprejetih programov dela in poročila o izvedbi plansko sprejetih nalog.

Ocenjevanje se izvede najmanj enkrat letno po osebnem razgovoru delavca in predpostavljene vodja.

XIII. Nadomestila osebnih dohodkov

Delavcu pripada nadomestilo osebnega dohodka v višini osebnega dohodka obračunskega meseca oz. v višini povprečnega osebnega dohodka v zadnjih treh mesecih, revaloriziranega na obračunski mesec, v primerih naslednjih odsotnosti:

- državni in republiški prazniki
- letni dopusti
- izredni plačani dopusti
- krvodajalske akcije
- polurni odmor
- izobraževanje oz. strokovno usposabljanje med delom
- vojaške vaje
- itd.

Višina nadomestila za izobraževanje

Višina nadomestila za daljša izobraževanja oz. pridobitev strokovne izobrazbe določita delavec in delodajalec sporazumno v pogodbi, kjer se navedejo tudi obveznosti delavca po končanem šolanju.

Nadomestilo za čas čakanja na delo doma

Za čas čakanja na delo doma pripada delavcu nadomestilo osebnega dohodka najmanj v višini 80 % tromesečnega povprečja osebnega dohodka pred izplačilom nadomestila. Višina nadomestila za čas čakanja na delo nad 1 (2) leto določijo podjetja v svojih splošnih aktih, vendar to nadomestilo naj ne bo nižje od 60 % revaloriziranega povprečja na tekoči mesec oz. nižji od zajamčenega osebnega dohodka, če bi bilo tako izračunano nadomestilo nižje.

Varstvo starejših delavcev

Delavcu po 55. letu in delavki po 50. letu starosti, ki je zaradi spremembe organizacije ali iz zdravstvenih razlogov razporejen na manj zahtevna dela in normalno prizadevno dela, pripada enak osebni dohodek, kot bi ga prejel na delovnem mestu pred premetitvijo.

To določilo ne velja za vodilne delavce, katerim se osebni dohodek določa po drugačnih merilih.

XIV. Dodatki za posebne pogoje dela oz. razporeditev delovnega časa

Delavcu pripadajo dodatki v primeru dela:

- na državni ali republiški praznik	150 %
- na nedeljo	50 %
- preko polnega delovnega časa	50 %
- ponoči	50 %
- v popoldanski izmeni	15 %
- za prekinitev dela nad 1 uro	15 %

Kolektivna pogodba

Pogajanja in priprave na podpis pogodbe so v teku. Do 24. junija pričakujemo podpis Generalne kolektivne pogodbe, po tem podpisu pa bomo v naši panogi sklenili na ravni republike še panožno kolektivno pogodbo. Osnutek te pogodbe je pripravljen, zato vas želimo z njo seznaniti.

Kako hitro bomo lahko podpisali tudi panožno in nato morda še podjetniško kolektivno pogodbo, je odvisno od rezultatov pogajanj med Gospodarsko zbornico Slovenije in sindikatom. Ta še niso zaključena, saj o nekaterih elementih pogodbe še ni doseženo ustrezno soglasje. Najtežje bo doseči soglasje pri takoiimenovani ceni dela in razponu med osnovnimi kategorijami osebnega dohodka. Tarifni del kolektivne pogodbe je zelo pomemben, zato bo te rešitve potrebno še posebno skrbno urediti in zavarovati.

Osnutek naše panožne kolektivne pogodbe je pripravljen, zato je prav, da se s prvimi izhodišči za pogajanja seznanimo in pripravimo pripombe.

Predsednik
sindikata podjetja
Železarna Jesenice

Edo Kavčič

XV. Nagrade učencem na proizvodnem delu oz. delovni praksi

Učencem in študentom na proizvodnem delu in delovni praksi pripada nagrada za delo najmanj v višini:

za dijake 1. in 2. letnika srednje šole	10%
za dijake 3. in 4. letnika srednje šole	20%
za študente 1. in 2. letnika fakultete	30%
za študente 3. in 4. letnika fakultete	40%

povprečnega osebnega dohodka v gospodarstvu Slovenije v preteklem mesecu.

Delo učencev in študentov med počitnicami plačujejo podjetja glede na vloženo delo oz. rezultate dela.

Zaradi poenostavitve izračunavanja zneskov, ki so vezani na povprečni osebni dohodek v gospodarstvu Slovenije, predlagamo, da bi ga vezali v ustreznem odstotku na izhodiščni osebni dohodek tako, da bi dobili približno enake zneske.

Iz prakse vemo, da je objavljane zneskov pozno in tak način samo ovira delo. Najbolje bi bilo, da bi tako rešitev uvedla že Generalna kolektivna pogodba.

XVI. Pogoji za delovanje sindikata

Delavci podjetja se prostovoljno včlanjujejo v sindikat, organizirajo njegovo delovanje in aktivnosti v skladu s statutom sindikata in drugimi dokumenti sindikata.

S to kolektivno pogodbo se ne posega v pravice, obveznosti in odgovornosti sindikata, da v skladu s svojo vlogo in nalogami deluje v podjetju, daje pobude, predloge, stališča in zahteve pristojnim organom podjetja. Delovanje sindikata ni mogoče omejiti z odločitvami organov podjetja.

Direktor in strokovne službe zagotavljajo sindikatu vse podatke, informacije in dejstva v zvezi z delom, poslovanjem in razvojem podjetja, ki vplivajo na materialni in socialni položaj članov sindikata oz. delavcev.

Strokovne službe zagotavljajo sindikatu vse podatke v zvezi z uresničevanjem družbenoekonomskih, materialnih in socialnih pravic članov sindikata oz. delavcev, ki izvirajo iz dela in delovnega razmerja.

Direktor in strokovne službe zagotavljajo predstavnikom sindikata višji ravni organiziranosti oz. neodvisnim strokovnjakom, ki jih angažira sindikat, dostop do vseh podatkov, ki so pomembni za materialni in socialni položaj članov sindikata oz. delavcev.

Pristojni soupravni organi podjetja so dolžni pred sprejemom odločitev, ki pomembneje vplivajo na družbenoekonomski, ekonomski in socialni položaj članov sindikata oz. delavcev, obravnavati mnenja in predloge sindikata in se do njih opredeliti pred sprejemom dokončne odločitve. To so zlasti odločitve v zvezi z razvojem podjetja (velike investicije, spremembe dejavnosti, statusne spremembe), soupravno in delovno organiziranostjo v podjetju, delitvijo osebnih dohodkov in skupne porabe, družbenega standarda in podobno.

Sindikatu se vročajo vabila z gradivi za seje vseh organov podjetja in druge razprave v podjetju in tako omogoči sodelovanje njegovih predstavnikov na njih. Brez sodelovanja predstavnikov sindikata ni mogoče obravnavati mnenj, predlogov in pobud sindikata.

Pristojni organi morajo sindikatu omogočiti, da sodeluje na sejah vseh organov pri odločanju o reševanju individualnih sporov. Podjetje oziroma delodajalec zagotovi sindikatu v podjetju naslednje pogoje za njegovo delovanje:

- predsedniku sindikata najmanj eno uro letno glede na število zaposlenih v podjetju,
- sindikalnemu zaupniku plačane ure mesečno,
- ustrezne prostore v trajno uporabo za sestajanje vodstva sindikata (velja za podjetja z nad 100 zaposlenimi),
- strokovno, tehnično in administrativno servisiranje dejavnosti sindikata,

- plačano odsotnost za čas sindikalnega izobraževanja.

Delavci v podjetju se lahko odločijo, da za opravljanje sindikalne aktivnosti izvolijo predsednika sindikata podjetja, ki bo opravljal funkcijo profesionalno.

Za opravljanje profesionalne funkcije pripada sindikalnemu funkcionarju osebni dohodek, ki ne more biti nižji od osebnega dohodka pred začetkom opravljanja te funkcije. Osebni dohodek se valorizira z rasto osebnih dohodkov v podjetju.

Sindikalnega funkcionarja in drugega sindikalnega predstavnika v času trajanja njegove funkcije in še 3 leta po njenem preteku, brez soglasja sindikata ni mogoče:

- prerazporediti v okviru istega ali v drugo podjetje,
- uvrstiti med presežne delavce,

- začeti proti njemu zaradi sindikalne dejavnosti disciplinski ali odškodninski postopek, ga kako drugače postavljati v manj ugoden oziroma podrejen položaj.

Sindikatu v podjetju za orgnaiziranje in vodenje stavke uporablja sindikalna stavkovna pravila.

Ljubljana, 16.5.1990

Jutro (foto: Mira Kolenik)

Bomo dobili javno podjetje za požarno varnost?

Na svoji 6. seji je delavski svet Železarne sprejel sklepa o spremembi notranje organiziranosti z dopolnitvijo dejavnosti in začetku postopka za ustanovitev javnega podjetja za požarno varnost, s čimer se začne postopek spremembe dosedanje organiziranosti PGRS znotraj Železarne, ki naj se organizira kot del podjetja, in postopek za ustanovitev javnega podjetja a požarno varnost in reševanje.

V obrazložitvi sprejetih sklepov je navedeno, da sta požarna varnost in reševanje dejavnosti posebnega družbenega pomena in je zato njuno funkcioniranje bolj v pristojnosti države kot Železarne. V gospodarstvu občine tudi prihaja do strukturnih sprememb in so se potencialne nevarnosti požarov v Železarni bistveno zmanjšale, medtem ko se potreba po večji požarni varnosti v občini povečuje, zlasti zaradi povečanja prometne infrastrukture (Karavanški predor).

Ker smo želeli izvedeti, kako na spremembo organiziranosti gledajo pri tej zadevi najbolj prizadeti — gasilci, smo za razgovor zaprosili Jožeta Klinarja, poveljnika PGRS Železarne, ki nam je povedal, da so že pred novim letom seznanili izvršni svet SOB Jesenice s problematiko gasilcev, ta pa doslej ni ukrenil ničesar.

»V Železarni predlagajo drugačno organiziranost,« nam je dejal, »predvsem zaradi težav pri financiranju naše dejavnosti. Ta veliko stane, saj potrebujemo avtomobile in opremo, ki jo je treba stalno obnavljati, zagotoviti je treba denar za plače itd.

Delo gasilcev ni proizvodno delo, ki bi zagotavljalo stalni vir financiranja, pa tudi povsem storitvena dejavnost nismo. Biti pa moramo stalno fizično prisotni, in sicer v številu, ki zagotavlja normalen potek akcije, če do nje pride. Torej bi lahko rekli, da smo nekakšna dežurna služba. Res ta čas izkoristimo za delo v domu, za vzdrževanje opreme in avtomobilov, za učenje in urjenje. Nekaj sredstev pridobimo sami s storitvami za delovne organizacije in občane, kot so pregledi gasilskih aparatov, prevoz vode in drugo, vendar tega ni veliko. Samofinanciranje v naši občini ne pride v poštev, kajti premalo je dodatnih dejavnosti, ki jih lahko zaračunamo, sodelovanja pri gašenju požarov in v drugih akcijah pa doslej nikoli nismo zaračunavali.

Če ostanemo v Železarni, se bomo morali drugače organizirati. Imeli naj bi poseben status v okviru Železarne, pri čemer naj bi Železarna odvajala sorazmeren del sredstev za naše potrebe. Osebnih dohodkov bi dobivali v Železarni, pa tudi računovodstvo bi imeli skupno.

Druga možnost je, da bi se organizirali izven Železarne, kar bi po mojem mnenju bilo bolj prav. Organizirali bi se po teritorialnem principu, doslej smo namreč delovali kot industrijska gasilska enota Železarne in kot teritorialna gasilska enota, ko smo delovali izven Železarne.

Morali bi se tudi bolj povezovati s prostovoljnimi gasilci in bolj enotno delovati. Občinska gasilska zveza ne more delovati kot društvena organi-

zacija, ampak kot strokovna organizacija za požarno varnost. Nosilec te dejavnosti bi morala biti naša enota, oziroma njeno jedro šolanih poklicnih gasilcev. Gasilska dejavnost je sedaj organizirana na tri različne načine. Poleg naše poklicne enote delujejo preko Občinske gasilske zveze še prostovoljni gasilci, v svojih enotah pa ima gasilce tudi Civilna zaščita. Tako se sredstva, ki jih občina namenja tej dejavnosti, po nepo-

trebnem drobijo, poleg tega pa je prispevna stopnja za protipožarno dejavnost najnižja v Sloveniji.

V občini bi torej morali zagotoviti povezavo med našo enoto in Občinsko gasilsko zvezo ter drugače organizirati prostovoljno dejavnost. Ne tako kot sedaj, ko so prostovoljni gasilci razkropljeni po družtvih. Tudi na vojaško razporejanje gasilcev, celo poklicnih, imamo pripombe.

Glavno besedo pri tem, kako bo poklicna enota v prihodnosti organizirana, bosta imela Izvršni svet in vodstvo Železarne. Pri tem pa, kot je dejal Joža Klinar, ne gre samo za to, ali bodo poklicni gasilci ostali znotraj Železarne ali ne, ampak za vprašanje gasilstva v občini nasploh. Problem financiranja ni edini, ki jih tare. Urediti bo namreč treba tudi njihov status in jim zagotoviti položaj, ki jim glede na pomembnost njihove dejavnosti pripada.

db

Stečaja ne bo

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Železarni se trudimo, da bi čim prej vzpostavili pogoje za normalno, to je pozitivno poslovanje in da rešitve ne bi bile le začasne. Tako so nekatere aktivnosti že izpeljane: podpisana je pogodba z Republiko o obveznicah v višini 25 mio mark Slovenskim železarnam (od tega 18 mio mark za Železarno Jesenice), odobreno je povečanje cen s 1. junijem za 20 % in z bankami so začeli pogovori o kapitalizaciji - banke naj bi svoje kredite spremenile v deleže v delniški družbi. Delavski svet Železarne je začel že tudi postopek za spremembo družbenega podjetja v delniško družbo in za izločitev nekaterih delov podjetja. Zato je potrebno opraviti tudi inventure in pripraviti zaključni račun.

S predlogom Železarne o delnem plačilu dolga in delnem zamiku plačila so se takoj strinjali predstavniki Vatrostalne Jesenice, podprli so ga tudi predstavniki občine. Na odločitev ostalih je bilo potrebno počakati do ponedeljka. Do takrat so o predlogu razpravljali in odločali organi upravljanja posameznih upnikov. V ponedeljek se je že večina upnikov strinjala s predlogom Železarne, pa tudi izvršni odbor Temeljne banke Gorenjske je sprejel sklep, da se Železarni oziroma njenim dolžnikom odobrijo dodatna sredstva za nakup surovin oziroma polizdelkov. Dokončne odločitve pa tudi ponedeljek še ni prinesel, saj je bil še zadnji dan, to je v torek, podpisan zadnji sporazum.

V Železarni smo si torej oddahnil, a le zato, da bi jutri krepko prišli za delo, saj so pred nami velike obveznosti. V desetih dneh moramo namreč poravnati kar precej obveznosti, za katere je bil dosežen odlog plačila, pojavile pa se bodo tudi nove obveznosti. A če bomo dosledno izpolnjevali sanacijski program in s povečano vno utvarjali pogoje za pozitivno poslovanje, nam pred stečajem ne bo več treba trepetati.

C. Martinčič

Sindikalna akcijska prodaja

Zaradi večjega zanimanja za nakup bohinskega sira Ementaler smo se z GKZ Srednja vas v Bohinju dogovorili, da bo ponovna prodaja sira v petek, 1. junija, od 9. do 18. ure v prodajnem prostoru pri Jelenu.

Poleg sira bodo ponudili tudi sladko skuto, pakirano po 1/2 kg, po ceni 28,00 din/kg.

Sindikat Železarne

Pregled sestankov SDS

V prejšnjem Železarju smo si ogledali, kako ocenjujejo poslovanje in lanskem letu samoupravne delovne skupine v obratu Valjarna debele pločevine in delavci vodstva, odpreme, lužilnice in žarilnice v obratu Hladna valjarna Bela. Danes pa pogledajmo, kaj menijo delavci adjustaže in valjarne tega obrata.

SDS adjustaža 1 soglasno zavrta poslovno poročilo. Razlogi: Nepravilna delitev osebnih dohodkov v Železarni in nizki osebni dohodki glede na ostalo gospodarstvo in negospodarstvo v jeseniški občini. Slabo vzdrževanje (remonti) in delo njihovih služb. Neučinkovitost skupnih služb. Neuspešnost poslovnega odbora Železarne glede trženja, prodaje, vzdrževanja, kot tudi izvajanja sklepov delavskega sveta Železarne. Pod točko razno pa poleg pripomb, ki so jih imeli na stanje garderob (garderobe, kopalnice in WC je treba popraviti) ter prevozov na malico (s prevozi izgubijo veliko delovnega časa. Na popoldanski in nočni dnini naj avto pride skozi obrat, malico bodo časovno prilagodili prihodu avtomobilov) dodatno priporočajo, naj bi se poslovno poročilo obravnavalo na zborih delavcev ob prisotnosti obratovodje, direktorja ETE in članov poslovnega odbora železarne.

SDS adjustaža 2 je sicer z 20 glasovi za in le enim glasom proti glasovala za poslovno poročilo, vendar tudi tu ni manjkalo kritičnih prihtevov zlasti glede osebnih dohodkov. Takole pravijo: »Člani SDS zahtevajo od odgovornih v Železarni Jesenice, da skupno z vodstvom SOZD SZ izbirajo, tako na republiškem nivoju kot v federaciji, tisto mesto črni metalurgiji, katero ji pripada glede njene pomembnosti za nadaljnji razvoj in obstoj strojno-predelovalne industrije. Člani SDS preprosto ne morejo verjeti in razumeti dejstva, da za svoje pošteno opravljeno delo prejema le skromne osebne dohodke, ki ne zadostajo niti za najnujnejše življenjske potrebe. Za tako skromne osebne dohodke člani SDS v veliki meri obsojajo poslovni odbor. Kljub mnenju so, da prav poslovni odbor ni izkoristil vseh možnosti v zadnjem četrtletju 1989 za dobro startno osnovo za leto 1990. Člani SDS tudi očitajo poslovodnemu odboru, da s svojo politiko nagrajevanja DESTIMULIRA dobro delo. Pravijo: »Kaj nam pomaga, če nas po Železarju hvalijo, da dobro delamo, ko pa na izplačilni dan dobimo v kuverti isti ali pa še celo manjši OD kot tisti, ki ne dosegajo niti približno enakih proizvodnih rezultatov.« Pod razno pa člani SDS, starejši od 50 let, vprašujejo, kak je z normo (individualno). Trdijo namreč, da v drugih podjetjih, na primer v Verigi, delavci, ki so stari nad 50 let, niso več v normi, pač pa imajo poprečje.

Z večino (26 proti, 3 vzdržani, 2 za) je poslovno poročilo zavrnila tudi **SDS adjustaža 3**. Svoje pripombe je strnila v naslednjih 12 točkah: 1. HVB je v lanskem letu uspešno dosegala načrtovane plane, osebni dohodki pa so bili kljub temu majhni. 2. Za povečanje plačilnih grup ni bilo posluha. 3. Ali so novi ukrepi izdani samo za delavce v proizvodnji? 4. V adjustaži za nemoten proces dela primanj-

kuje delavcev, v nekem obratu pa imajo toliko časa, da igrajo nogomet. Zakaj ni prišlo do začasnega premeščanja? 5. Znano je, da je železarna v krizi, vendar SDS meni, da služba marketinga ni storila vsega, kar bi lahko z malo večjim angažiranjem. 6. Kaj je s premetitvijo iz neproduktivnosti v produktivnost (razni članki v sredstvih javnega obveščanja o višku delovne sile)? 7. Ponovno vprašanje: ali se ukrepi izvajajo v celotni železarni in zakaj so izjeme? 8. Zakaj imajo uslužnostni obrati nadpovprečne osebne dohodke? 9. SDS vprašuje, kdo je odgovoren za 400 ton luskinstega nerjavnega traku, ki ni bil v HVB zaradi omenjenih napak (kje je osebna odgovornost)? 10. Zakaj se poslovno poročilo ne obravnava na zboru delavcev v prisotnosti direktorja in glavnega računovodja? 11. Zakaj se niso upoštevale pripombe SDS v Železarni na povečanje normativov v varnostni službi, in to z zdravimi in mladimi ljudmi, vzeti iz proizvodnje? V proizvodnji je dovolj delovnih invalidov, ki bi jih lahko prekalificirali za vratarje. 12. Kakšen smisel ima sprejemati zaključni račun do 7. aprila 1990, ko pa je bil rok za oddajo tega računa na Službo družbenega knjigovodstva 20. marca 1990? Za vsem navedenim še enkrat pribejajo: »Delovna skupina ni zadovoljna s takšnim vodenjem in poslovanjem.« Soglasno zavrta poslovno poročilo tudi **SDS valjarna 1** iz naslednjih razlogov: »Proizvodni delavci nismo krivi, da prihaja do pomanjkanja vložka. Razlike v plačah med občno in železarno. Če je železarna pod kontrolo države, zakaj niso tudi njeni dobavitelji in odjemalci?« »S tem,« pravijo, »SDS izreka nezaupnico poslovodnemu odboru.« Tudi oni opozarjajo na problematiko prevozov iz obrata HVB v kantino. Predlagali so, da bi se tudi za popoldansko in nočno izmeno prevoz na relaciji HVB - kantina uredil tako, kot imajo to urejeno na dopoldanski izmeni, ko - kot izrecno namigujejo - delajo pisarne. Verjetno ne povsem brez razloga vprašujejo tudi, zakaj niso bolje plačani tisti, ki plan dosegajo, kot pa tisti, ki plana ne dosegajo.

Proti je glasovalo tudi 20 delavcev **SDS valjarna 2**. Pripombe: »Vprašujejo, zakaj v občini samo Železarna Jesenice podpira Hokejski klub Jesenice. Mnenja so, da se v primeru, ko ima Železarna Jesenice negativno stanje, sredstva za te namene ne bi smela dajati oziroma bi se vir financiranja Hokejskega kluba Jesenice moral iskati v drugih delovnih organizacijah, tudi izven občine Jesenice. Odvajanja sredstev za občino in tudi za republiko so absolutno prevelika. Preveč sredstev za občino in tudi za republiko so absolutno prevelika. Preveč sredstev se namenja tudi smučarskim klubom oziroma Smučarskemu klubu Jesenice. Glede nastale izgube se delavci v proizvodnji absolutno ne strinjajo z oceno, da so tudi oni krivi za nastalo situacijo.« Pod točko razno pa vprašujejo, zakaj dr. M. Gabrovšek kljub upokojitvi še vedno dela v Železarni Jesenice in zakaj se za čuvaje raje jemlje - kljub viškom delovne sile in kljub temu, da se v primeru pomanjkanja dela pošilja delavce na dopuste - upokojenci. Po tej logiki, pravijo, še vedno ne bomo na poti zmanjševanja števila zaposlenih oziroma se zdi, da imamo še vedno zaposlenih preveč ljudi, čeprav bi bil že čas, da se tudi tu preide od besed k dejanjem.

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

IME IN PRIIMEK	DAN DEŽURSTVA	NASLOV	TELEFON
Jože Ravnik Strojne delavnice	4. 6. 1990	Jesenice, Blejska Dobrava 31 b	83-865
Karel Ravnik Jeklarna 1	5. 6. 1990	Jesenice, Hrušica 195	/
Vinko Rotar Transport	6. 6. 1990	Jesenice, Cesta talcev 8/a	82-792
Janez Rozman Valj. debele pločevine	7. 6. 1990	Bohinj, Ravne 3	721-083
Roman Smolej FRS	8. 6. 1990	Jesenice, Heroja Verdnika 36	83-777
Valentin Markež Vzdrževanje	9. 6. 1990	Jesenice, Cesta talcev 4/b	83-345
Martin Šketa Ploščati program	10. 6. 1990	Bled, Alpska 1	77-130

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
Ponedeljek — 4. 6. Torek — 5. 6. Sreda — 6. 6. Četrtek — 7. 6. Petek — 8. 6. Sobota — 9. 6. Nedelja — 10. 6.	Franc Kalan Martin Brumat Marjan Trontelj Vanda Eniko Klavdij Mlekuž Franc Bernik Marjan Pintar	Bojan Finc Franci Zupančič Mitja Kersnik Franc Arnez Igor Logar Berti Krapež Mirko Zupan

Služba obratne ambulante

Od 4. do 9. junija bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta dr. Ivica Vreš. Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30.

POPOLDNE: II. obratna ambulanta dr. Alenka Katnik Škerjanc in III. obratna ambulanta dr. Alenka Kralj Odar.

V soboto, 9. junija, samo dopoldne: II. obratna ambulanta dr. Alenka Katnik Škerjanc in III. obratna ambulanta dr. Alenka Kralj Odar.

Zobne ambulante:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta v. dent. Viktor Stražisar in II. zobna ambulanta dr. stomat. Alojz Smolej.

POPOLDNE: III. zobna ambulanta dr. stomat. Ljudmila Krivec Gasar.
V soboto, 9. junija, samo dopoldne: III. zobna ambulanta dr. stomat. Ljudmila Krivec Gasar.

Dežurni v Vatrostalni

Dežurni Vatrostalne je od petka, 1. junija, od 14. ure, do ponedeljka, 4. junija, do 6. ure zjutraj, dosegljiv na telefonu 32-79.

Izbris vknjižbe gradbenih posojil

Vse prejemnike gradbenih posojil v Železarni Jesenice, ki so prejela posojila že odplačali, obveščamo, da lahko opravijo izbris vknjižbe posojil v zemljiški knjigi.

Posamezniki morajo na računovodstvu osnovnih sredstev (pri Nadi Radonjič) dvigniti potrdilo o dokončnem odplačilu posojila. Obenem prejmejo tudi informacijo o višini takse za izbris in številki vplačilnega računa. Takso nakažejo preko položnice v banki ali na pošti.

S potrdilom o odplačilu posojila in dokazilom o vplačani taksi se zglašijo na Pravnem oddelku Železarne Jesenice (pri Marini Kalan), da se opravi dokončni izbris v zemljiški knjigi.

Oddelek za stanovanjski standard

Na sestanku **SDS valjarne 4** (od **SDS valjarne 3** zapisnika nismo prejeli) za sprejem poslovnega poročila, kot navajajo, ni glasoval nihče. In nadaljujejo: »Ravno tako je padlo kup pripomb na delo poslovnega odbora. Tako je padla tudi pripomba, kako more biti poslovni odbor še vedno v enakem sestavu, kljub večletni izgubi. Eden od delavcev pa je postavil konkretno vprašanje: »Kako si občina lahko deli takšne osebne dohodke, če živi od naših žuljev?« Delavci so bili tudi enotnega mnenja, da za nastalo situacijo niso krivi vsi, kajti delavci niso krivi, če prihaja do pomanjkanja vložka, nevalitnega vložka, zakasnitve plačila dolžnikov Železarne Jesenice...«

V obratu **Hladna valjarna Jesenice** pa so delavci - seveda ne vsi - pokazali večje razumevanje za pridelano izgubo. S poslovnim poročilom so se strinjali brez pripomb člani **SDS hladna valjarna 1 in 3, žarilnica 1, 3 in 4 ter karisti**. Posamezne SDS pa so poročilo, kot bomo videli, sprejele, vendar z določenimi pripombami.

SDS vodstvo obrata HVJ poročilo zavrta (11 proti, 2 vzdržana), vendar pripomb ne navaja. **SDS hladna valjarna 2 in adjustaža HVJ** poročilo zavrta s pripombo, da je primanjkovalo vložka in dela ter da poslovni odbor določa disciplinske ukrepe, ne zani- ma pa se za surovine in vložek, da bi lahko nemoteno delali. **SDS žarilnica 2** poročilo sprejema, vendar vprašuje, zakaj ni bilo obravnavano na skupnem zboru delavcev ob prisotnosti vsaj enega člana obratovodstva.

SDS skladišče vložka ugotavlja, da smo poslovno leto po pričakovanih zaključili z izgubo. Vzroki za to naj bi bili tako v delovni organizaciji kot tudi v zgrešeni politiki, na katero pa oni nimajo vpliva. »Predvsem naj bi se uresničile že dolgo načrtovane razbremenitve gospodarstva in s tem zmanjšale datjave na razumno mero,« pravijo. Dodajajo, da bomo morali tudi pri sebi marsikaj spremeniti, če bomo hoteli uspešno gospodariti. **SDS odprema** meni, da je »tako zajetno poslovanje po samoupravnih delovnih skupinah nemogoče ocenjevati, še posebej, če vzamemo na znanje, da so bili v preteklem letu načrtovani ekonomski cilji zaradi razmer v ekonomski politiki težje dosegljivi kot sicer.«

Posamezne SDS so imele tudi nekaj konkretnih pripomb. **SDS karisti** kot običajno opozarja, da je potrebno popraviti poti za vilicarje. **SDS žarilnica 1** opozarja, da delavci konti peči niso zadovoljni, ker se jim je za dodatno delo na kalilni liniji povečal osebni dohodek samo za eno grupo, delavci na zvonastih pečeh pa niso zadovoljni z dodatkom, ki ga dobijo za dodatno delo na globinskih pečeh. Člani **SDS žarilnica 2** znova opozarjajo, da še vedno niso prejeli pisnega odgovora vodje OŠDC glede faktorjev za izračun skupinskih norm. Vprašujejo tudi, kdaj se bo kaj premaknilo na področju vzdrževanja v žarilnici in kdaj bo organiziran sestanek vodstva obrata z vodstvom vzdrževanja. Hkrati prosijo, da bi se tega sestanka udeležil vsaj eden izmed delovodij žarilnice.

(se nadaljuje) CSI - Božidar Lakota

Poslovanje Slovenskih železarn v aprilu

1. Proizvodnja

V Železarni Štore so se težave v proizvodnji jekla nadaljevale tudi v tem mesecu. Proizvodnja je bila višja kot v marcu, vendar še vedno zaostaja za načrtom za 13 %. Železarna Jesenice pa je v aprilu preseгла načrt za 22 %. Skupna mesečna proizvodnja je dosegla 51.506 t in kumulativno 180.636 t. Glede na lansko leto je nižja za 2 % in glede na načrtovano vrednost v letošnjem letu za 3 %.

zaostajanje za načrtovanimi vrednostmi je prisotno tudi v proizvodnji in prodaji končnih izdelkov. V tem mesecu je bila precej nižja proizvodnja v predelovalkah (razen Plamena), kjer so dosegli 2.340 t, kar pomeni 16 % pod mesečnim načrtom. Zelo nizko proizvodnjo (70 % načrta) je dosegla Veriga.

Kumulativna proizvodnja v Železarnah zaostaja za 2 % za lanskimi dosežki, slabši pa so rezultati v predelovalkah, kjer zaostajajo za 15 %.

Obseg proizvodnje SŽ je v letošnjem letu dosegel 178.186 t, kar pomeni 7 % pod načrtovano vrednostjo.

2. Prodaja

2.1. Prodaja končnih izdelkov

V kumulativni se kažejo boljši rezultati v razmerju obsega prodaje glede na proizvodnjo, saj prodaja večinoma dosega ali presega proizvodnjo. Glede na lansko obdobje je prodaja nižja za 3 %. Obseg prodaje SŽ v letošnjem letu znaša 179,22 t izdelkov.

2.2. Zunanja vrednostna realizacija

Vrednost zunanje realizacije za SŽ je v aprilu znašala 423 mio din ali 60 mio DEM in kumulativno 1.744 mio din ali 249 mio DEM. V tem mesecu je realizacija nižja predvsem zaradi Verige in Žične, ki sta dosegli 65 % in 56 % načrtovane vrednosti. Iz ocene dosežene

letošnje realizacije glede na načrt so razvidne velike finančne težave v Železarni Štore (zaostajajo za 23 %), Žični (zaostajajo za 30 %) in Verigi (zaostajajo za 11 %). Med najuspešnejše lahko uvrstimo Plamen in Železarno Jesenice.

2.3. Izvoz

Izvojni rezultati ostajajo na zadovoljivem nivoju. Količinsko so mesečni rezultati presegli načrtovane vrednosti - v Železarnah za 15 %, predelovalkah za 20 % in skupno za 15 %. V letošnjem letu je dosegel skupen izvoz v SŽ 57.702, kar je 9 % nad načrtovano vrednostjo in 5 % nad lanskim obdobjem. Vendar pa tabela vrednostnega izvoza pokaže slabšo sliko. Izvoz je v aprilu dosegel 9 mio USD, kar je 1 % nad načrtom. Kumulativno so SŽ dosegle 33 mio USD, kar je 8 % pod načrtom, čeprav je rezultat glede na lansko obdobje višji za 27 %.

V strukturi izvoza dosega Železarna Jesenice količinsko in vrednostno enak delež (61 %), Železarna Štore količinsko 34 % in vrednostno 29 % in predelovalci do 10 %.

3. Uvoz

Realizacija uvoza še vedno zaostaja za načrtovano vrednostjo. Letos so železarne realizirale 62 %, predelovalke

39 % in skupno SŽ 60 % načrtovane vrednosti. Glede na vrednost uvoza v lanskem obdobju je letošnji nižji za 34 %. Skupni uvoz za SŽ je v letošnjem obdobju dosegel 22,5 mio USD in je za 47 % pokrit z vrednostjo izvoza.

4. Zaposleni

V aprilu je bilo v SŽ zaposlenih 11.425 delavcev. Glede na lansko obdobje je to 2 % (ali 270 zaposlenih) manj. Čeprav je število zaposlenih 6 % nad načrtom, se ponekod že pojavlja pomanjkanje strokovnega kadra.

5. Produktivnost

Slabši proizvodni rezultati so razvidni tudi iz kazalcev produktivnosti. Prvi kazalec tone/zaposlenega ni bistveno nižji od marčevske vrednosti in je dosegel vrednost kazalca v lanskem aprilu. Vendar je zaostanek za načrtom še vedno 10 %. Slabše rezultate pokaže drugi kazalec realizacija v 1000 DEM/zaposlenega, kjer za načrtovano vrednostjo zaostajamo za 21 %. in glede na lanski april za 38 %.

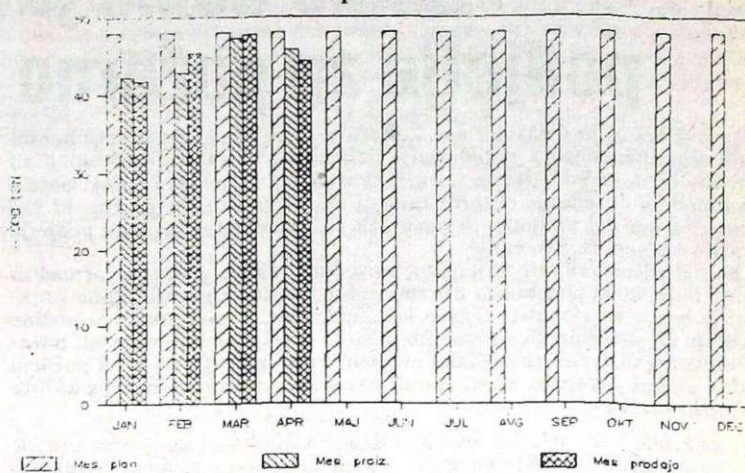
6. Osební dohodki

Poprečni mesečni osebni dohodek je v aprilu znašal 4.262 din. Primerjava povprečnega osebnega dohodka SŽ v letošnjih štirih mesecih kaže zaostajanje za načrtom za 11 %. Načrt so v tem obdobju presegle predelovalke Tovil, Veriga in Žična ter Metalurški inštitut.

Glede na oceno osebnega dohodka v gospodarstvu (4.950 din) je nižji za 15 %.

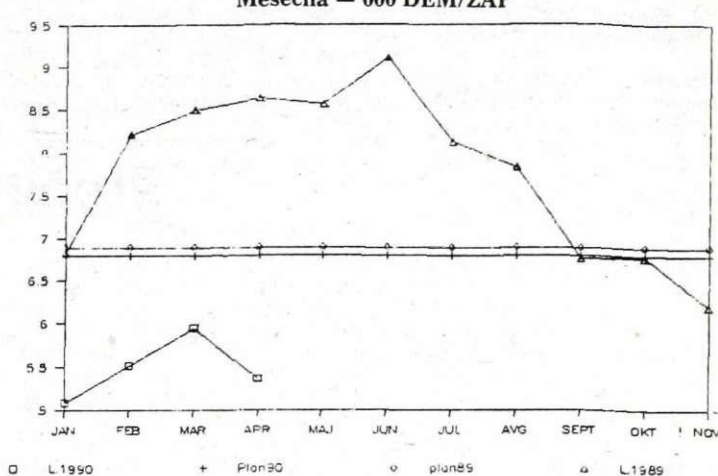
Mesečna proizvodnja in prodaja SŽ

April 1990

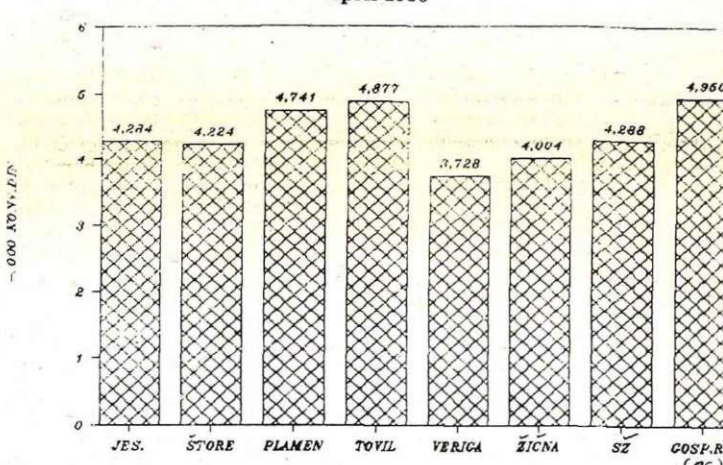
Produktivnost v SŽ

Mesečna — 000 DEM/ZAP

Poprečni mesečni OD/182 ur

April 1990

Seja delavskega sveta Železarne

(Nadaljevanje)

1. strani) S tem bi jasneje določili pristojnosti posameznih komisij po obratih, katerih sestavo so določili že njihovi delavski sveti, in razbre menili komisijo za inovacije na nivoju podjetja. Postopek za izvajanje inovativne dejavnosti je naslednji:

1. Komisije za inovacije na ravni obrata obravnavajo vse inovacije prijavljene v obratu.

2. Direktorji ETE so dolžni organizirati pravočasno in strokovno mnenje o posamezni inovaciji.

3. Na podlagi odločitve komisije za inovacije na ravni obrata izda direktor ETE odločbo.

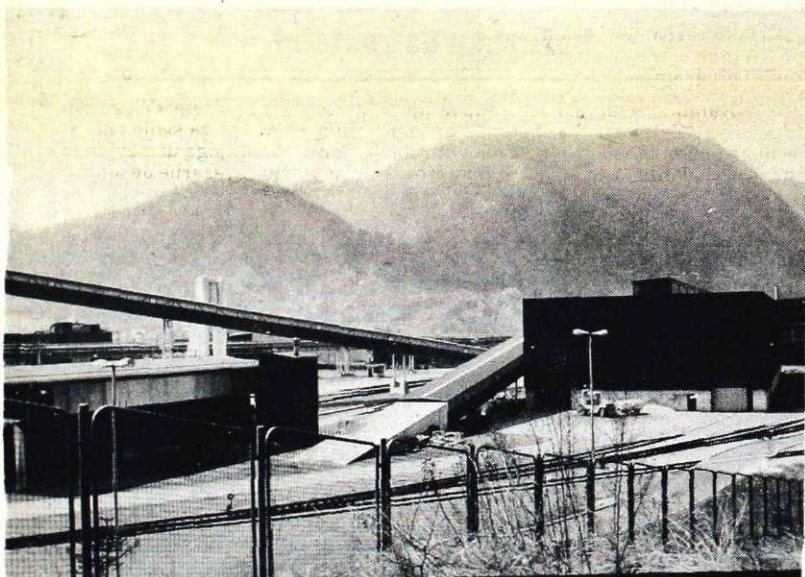
4. Komisija za inovacije na ravni podjetja obravnava sporne primere in pritožbe, inovacije katerih višina predlaganega posebnega nadomesti

la presega 12 poprečnih OD na zaposlenega v Železarni, inovacije, ki vplivajo na več ETE ter inovacije, pri katerih je udeležba vodstvenih delavcev večja od 20 %. 5. Na podlagi odločitve komisije za inovacije na ravni podjetja izda direktor ETE ali sektorja odločbo za vodstvene delavce obratov in sektorjev, poslovni odbor pa za direktorje sektorjev in ETE.

Zaradi izdelave zaključnega računa do 28. maja 1990 je delavski svet imenoval inventurne komisije na nivoju Železarne, ETE in sektorjev. Inventurne komisije morajo opraviti inventure v skladu z zakonom in predpisi.

Pod točko razno je delavski svet sprejel sklep o odprtju priročne blagajne v ETE Tehnične dejavnosti, obrat Kovin, in za njeno vodenje pooblastil višjo komercialistko Majo Divjak ter potrdil nove višine blagajniškega maksimuma v posameznih blagajnah ETE Družbeni standard. Z ustreznimi sklepi je bilo potrjeno podaljšanje garancije za vračilo avansa in obresti.

CSI-MZ

Stran ograje (foto: Mira Kolenik)

Sindikalna akcijska prodaja

Tekstilna industrija VITEX nam je ponovno ponudila ugodno prodajo kvalitetnih tekstilnih izdelkov, zato smo se dogovorili, da bo prodaja teh izdelkov od točka 5. junija, do vključno četrtega, 7. junija, od 9. do 16. ure v prodajnih prostorih pri Jelenu.

Nakup je možen na obročno odplačevanje v treh mesecih brez pologa in brez obresti. Vsak delavec je ob nakupu dolžan predložiti člansko izkaznico sindikata. Obvezno je treba predhodno na računovodstvu osebnih dohodkov dobiti potrdilo o kreditni sposobnosti.

Prvi obrok zapade ob izplačilu v mesecu juliju.

Za presojno ugodnosti ponudbe navajamo cenik izdelkov, ki nam ga je posredoval Vitex:

m. srajce	385,60—120,50 din
m. puloverji	131,00—278,80 din
m. nogavice	31,30 din
ž. nogavice (uvoz)	33,70 din
pižame	198,80—367,50 din
trenirke bombaž	361,80—482,00 din
trenirke suškovce	990,00 din
otr. nahrbtnike	265,10 din
kuh. krpe	21,70 din
prti 175 × 130	128,40 din
odeje 140 × 200	268,80 din
odeje 200 × 240	542,20 din
posteljnino	397,70—650,70 din
rjuha	120,50 din
otr. majice k. r. (odvisno od številke)	84,00—112,00 din
m. majice	108,40—180,70 din
otr. hlače	110,00 din
otr. pižame	145,00 din
ž. pulover	268,80 din
brisača 50 × 100	80,70 din
brisača kopalna	198,80 din
puloverji	433,80 din
dežnike (razne)	171,10—324,10 din

SINDIKAT ŽELEZARNE

Dominvest, kriminalno poslovanje

Ta sestavek je pravzaprav nadaljevanj in konkretizacija tistih trditev in stališč, ki sem jih navedel v Železarni 7.12.1989 in v Gorenjskem glasu pod naslovom Kdo upravlja zgradbo TGC v Kranjski Gori.

Izhodišče tega sestavka je splošno načelo, da mora vsakdo, ki razpolaga s sredstvi tretjega, le-temu predložiti račun o uporabi in gospodarjenju z njimi. To določilo je lani razveljavljeni zakon o stanovanjskem gospodarstvu povzel in določil, »da morajo biti hišni sveti najmanj dvakrat letno seznanjeni o stanju in porabi sredstev, ki pripadajo stanovanjski hiši«. Ta obveznost izhaja tudi iz dejstva, da so hišni sveti upravljalci hiše in da je upravljanje hiše brez uvida v stanje sredstev nemogoče. To je najbolj logično in je nepotrebnost kakršnokoli sklicevanje na pravno normo. Naslednje izhodišče je stališče, da so sredstva, ki jih Dominvest pobira iz naslova vzdrževanja, ogrevanja, obratovalnih stroškov in drugega, sredstva hiše, lastnikov stanovanj oziroma poslovnih prostorov in da tega značaja nikoli ne izgubijo. Zgubijo ga šele s potrditvijo, da so bila porabljena za namene, zaradi katerih so bila zbrana. To pa pomeni, da je med lastnikom sredstev in tem, ki jih pobira v določen namen, civilno pravno razmerje.

In kako se je tega osnovnega načela držal Dominvest? Od decembra 1988, tj. od naseljevanje hiše, pa do danes, nismo dobili nobenega obračuna, ampak samo dve obvestili o stanju sredstev.

1. Obvestilo o stanju sredstev za mala popravila in obratovalne stroške po stanju 31.12.1989

To obvestilo pove, da za mala popravila od nateklih sredstev ni bilo porabljenega ničesar. Podatki o obratovalnih stroških pa niso razumljivi. Ne vem, iz katerega naslova pritekajo in zanje tudi nismo bili obramenjeni.

Torej gre za novo postavko stroškov. Po podatkih iz priloge k temu obvestilu se je v 1989. letu nateklo samo 29,20 din obratovalnih stroškov. Iz tega

naslova je bilo v istem letu plačano za elektriko 733,15 din, razlika 72,2 din za čistila, tako da je negativni saldo 776,75 din. Priloga kaže, da so bila ta sredstva porabljena, kot že rečeno, za plačilo električne energije v 1989. letu. Toda, če bi bilo to res, nam Elektropodjetje ne bi zadnji dne januarja letos izklopilo električni tok v kurilnici iz razloga, da za vse preteklo leto nismo poravnali računov. Kot so mi osebno zatrjeli na Elektro enoti v Kranjski Gori, do konca januarja letos sploh niso izdali faktur, ker niso vedeli, komu naj jih naslovijo.

Kdo laže? Teh faktur, ki so navedene v prilogi, nisem videl in glede na zneske, v primerjavi s kasnejše izdani fakturami za isto leto dvomim, da se sploh nanašajo na našo hišo.

2. Začasni obračun akontacij ogrevanja s priloženo z dne 8.2.1990

Tu je treba najprej reči, da ima hiša kotlovnico in se torej stroški ogrevanja ne smejo obračunavati po tarifi, ki velja denimo za toplarno, ampak po dejanskih stroških, ki jih izkazuje naša kotlovница. Po podatkih v navedenem začasnem obračunsko stroški ogrevanja hiše do 5.2.1990 znašali 74.020 din, ob tem pa je imela hiša še pozitivni saldo v višini 5.007 din. Po 5.2.1990 je bilo nabavljenega kurilnega olja za okoli 39.000 din, plačan dimnikar okoli 4.500 din in elektrika. Ker za elektriko nimam faktur, vzamem v izračun povprečen znesek 10.000 din, ki je zaokrožen navzgor. Stroški vse kurilne sezone tako znašajo okrog 127.000 din. Stanje kaže, da ni izkazanega kritja do konca kurilne sezone v višini 47.000 din.

Toda ta sredstva so, le da jih Dominvest v omenjenem začasnem obračunu v celoti ne izkazuje in tudi ne izterja. Že od 4.11.1989 je na kotlovnico priklju-

čeno ogrevanje sosednje hiše, ki je še v gradnji. Po približni oceni je njena ogrevalna površina približno 40 % površine, ki jo ogreva skupna kotlovница. Podatek o porabi energije pa kaže, da gre za to drugo hišo približno 35 % energije. Gradbenec, ki s to hišo upravlja, bi moral biti v enakem odstotku udeležen pri stroških. Ta terjatev v omenjenem obračunu ni izkazana in bi tako znašala okoli 44.500 din. To pa kaže, da bi bili stroški po izterjavi tega dolga že skoraj poravnani.

Toda to še ni vse. V citiranem obračunu je izkazana za 1989. leto terjatev do TO Delikatesa Jesenice (direktor Nada Rožič) v znesku 28.859,70 din. V dopisu z dne 26.10.1989 Dominvest sporoča, da TO Delikatesa izkazuje terjatev za stroške kurjača v znesku 15.279,80 din. Če zanemarimo valorizacijo in zamudne obresti, dolguje TO Delikatesa po kompenzaciji teh terjatev še vedno 13.579,90 din (s tem pa seveda fakture Delikatese na štejem za utemeljeno). Z izterjavo se te terjatve pa bi bil pozitiven saldo ob koncu kurilne sezone okoli 11.000 din. Sredstva, ki so bila pobrana kasneje, so že presežek in bi morala biti namenjena za prihodnjo kurilno sezono. To bi bilo pravilno poslovanje. Obračun pa bi moral zajeti tudi pravilno stanje, ker so nekateri koristniki plačevali več, drugi manj. Seveda je treba upoštevati še morebitne druge, še ne izkazane stroške.

Nekaj o obratovalnih stroških. Po točko 1 smo videli, da se je v 1989 letu nateklo le za 29,20 din obratovalnih stroškov. Videli smo tudi, da je Dominvest poravnal fakture Elektropodjetja iz tega naslova obratovalnih stroškov in je zato izkazan primanjkljaj skoraj za celoten znesek. Iz začasnega obračuna pod točko 2 pa sledi, da je bilo porabljenih iz naslova ogrevanja najmanj 27.188,70 din obratovalnih stroškov in da se stroški elektrike poravnajo iz

Kako uresničiti programske cilje ZSSS?

Torek, 22. maja 1990. Kazina zgoraj. Prostori, kjer smo nekoč prirejali svoje vesele sindikalne fešte. Danes je tu cvet Ravnikov sindikata (Ravniki osebno, Vodovnik, Stegne, regijo predstavlja Iskra, jeseniški občinski svet Piciga). Pred vrati je stečaj. Tema pogovora je: Kako uresničiti programske cilje Zveze svobodnih sindikatov Slovenije?

Na razgovor s sindikalnimi aktivisti Železarne pridejo, kot je povedano, po razgovoru z vodstvom Železarne (Bregantom) in SZ (Uršičem). Seznanili so se s položajem in izmenjali stališča. Razmere so težke. Pridobiti je treba na času, a 29. maja, čez teden dni, poteče rok. V četrtek, 24. maja, naj bi sicer fabrike sirene s turobnim glasom opozorile na turobni položaj črne metalurgije v Jugoslaviji (tudi v drugih panogah položaj ni rožnat, približujemo se številu 50 tisoč nezaposlenih, prezaposlit bo treba 100 tisoč delavcev, socialno zaščito dobi le 7 odstotkov nezaposlenih, v Nemčiji pa je le 7 odstotkov ne dobij, poslali bodo apel na izvršni svet, zahtevali bodo izredno sejo skupščine, pogajali se bodo z vlado in parlamentom. Če ne bo dogovora, naj bi 16. junija organizirali štrajk (treba ga je kvalitetno pripraviti). A časa ni. V enem tednu realnih odgovorov na vprašanja ni mogoče dobiti. Ne od bank ne od parlamenta, ki je šele v fazi konstituiranja.

Poslušamo, kaj dela Ravnikov sindikat, kaj je delal, kako se je boril za interese delavcev, kaj je dosegel (naprimer v Liletu, Marlesu...), kako poteka akcija preštevavanja članstva (v ŽJ se je vpisalo že okrog 60 % delavcev, akcija še ni zaključena), da so pripravili tudi na pogovore s Tomšičem (s Plohlom so že stopili v stik), s strankami. Pa seveda, da je treba zagotoviti materialno osnovo za realizacijo pravic...

In tako dalje, načelno, teoretično, pa tudi s konkretnimi podatki, kaj je bilo, kaj še bo storjeno.

Stečaj pa je pred vrati. Le teden dni, pa nam bo jasno. In četudi se stečaju izognemo, tu ostanejo presežni, odvečni delavci...

Postavljajo se vprašanja: razlike v pravicah med »stečajnimi« in presežnimi delavci (sindikat se bo boril za izenačitev), rezbremenjevanje gospodarstva, osnovna cena dela (plača ali socialna podpora), delitev članarine (45 % je ostane v podjetju, 55 % se deli med občino, regijo, republiko, federacijo; republika dobi 18 %, federacija zaenkrat ne odvaja nič), pravna zaščita in pomoč (brezplačno so jo zagotovili za 15 tisoč delavcev), oziroma, možnost nakupov v »delavskih zadrugah« pogodnejši pogoji (urediti raje tako, da bi imeli primerne osebne dohodke), počitniške kapacitete, stanovanja (zanje smo dajali iz sredstev za osebne dohodke, sedaj pa naj bi jih razprodali pod ceno), pogajalci pri kolektivni pogodbi (zunaj so to managerji, ne lastniki), kolektivna zaščita vseh delavcev ob stečajnem postopku (sindikat zastopa delavce tako pred stečajnim upraviteljem kot pred sodiščem v zvezi z izplačilom neizplačanega regresa, osebnih dohodkov, dopusta ipd., pa izplačilo 24-tih poprečnih 80 ali 60 %

osebni dohodkov z obrestmi vred, prekvalifikacijami, dokvalifikacijami...), nadurno delo (neplačani nadurni more biti)... Nekdo v zvezi z obremenitvami gospodarstva omenja Elan (zdravstvo je zmeraj govorilo, kako je brez denarja, sedaj pa se je pokazalo, da so imeli milijarde v Elanu; SDK je za to vedela...). Aktivisti, ki sedi nasproti mene, veleva, ko vidi, da vsega ne zapisujem: »zapiši, da Ravniki za efekt 45-letnega plačevanja sindikalne članarine ni vedel odgovoriti!« Kje je odgovornost za sedanje stanje: starejši hočejo v penzijo, mladi so brez perspe-

ktive, se vprašuje tretji (prišel je račun za teh 45 let, se oglašajo nekdo vmes)...

Stečaj pa je pred vrati: 29. maj bo vsak hip tu (danes, v ponedeljek, 28. maja, ko povzeman zabeleške s tega razgovora, mi stvari niso nič bolj jasne kot pred tednom dni). In če se to zgodi - kaj bo potem? Tu seveda začnemo zmanjkovati maneverskega prostora: zadeve bodo pač teklo po zakonu, delavci bomo dobili knjižice, stečajni upravitelj bodo nekatere poklicali nazaj zaradi opravljanja nujnih del, sindikat bo zastopal interese delavcev v stečajnem postopku...

In odgovornost poslovnih delavcev? Pridobili so na moči in povečati bi se morala tudi njihova odgovornost, je bilo rečeno. Pa še, da zakon določa, da

poslovni delavci v primeru stečaja pet let ne morejo opravljati poslovnih funkcij. A to se ne izvaja. Kajti kjer ni tožnika, ni sodnika.

In tako se v torek, 22. maja 1990, ni zgodilo pravzaprav nič, kar ne bi že vedeli in poznali. Vse je teklo po utečenem scenariju. Po skoraj tri in polurni debati so se udeleženci v glavnem razdelili na dve neformalni skupini: ena je na povabilo tov. Kavčiča nadaljevala neformalno debato v istem prostoru, druga za šankom, posamezniki pa so se odšli tlažit naravnost domov, k svojim boljšim polovicam.

Sindikalne aktivnosti pa seveda tečejo dalje v vseh svojih razsežnostih: opozorilnemu tuljenju v četrtek, 24. maja, ob 12. uri je v petek, 25. maja od 9. do 18. ure sledila uspešna sindikalna

prodaja bohinskega sira ementalerja 1. kvalitete. Člani sindikata so ga lahko kupili narezanega po želji od 1 kg do 10 kg.

Božidar Lakota

Posvet v Poljčah

Društvo kadrovskih delavcev občin Jesenice in Rado-vljica organizira v petek, 1. junija ob 11. uri v veliki dvorani RCOU v Poljčah posvet na temi Novosti na področju delovnopravne zakonodaje in kolektivne pogodbe in podjetniško zasnovan sistem delitve OD. Vabljeni

Pojasnilo Albertu Vodovniku

Pojasnilo Vodovnika k mojemu članku v prejšnji številki Železarja smo po sebi pokaže na prvi namen njegovega obiska, to pa je čimštevilnejše članstvo v sindikatu, ne pa iskrena pomoč delavcev v stiski.

Vodovnik pravi, da je bil povabljen. Od koga in v čigavem imenu je bil povabljen, ne vem, čeprav sem bil v tem času član Izvršnega odbora. Pregledali sem vse zapisnike, pa nisem našel nobenega sklepa, da ga povabimo. Zbor zaupnikov je bil sklican samo zato, ker je najavil svoj prihod Vodovnik, da bi predstavil aktivnosti v sindikatu dejavnosti. Govoril je vse drugo, razen to, zaradi česar sam pravi, da je prišel.

Pri magnetofonskih trakovih vsakdo ve, da jih je mogoče brisati in jim marsikaj dodajati s pomočjo diktafonov, zato je verodostojnost takih zapisov vprašljiva in ni noben dokaz. Zame je pomembno, kaj je slišalo veliko število udeležencev sestanka, na katerem je govoril Vodovnik. Če sedaj on to zanika in trdi, da je govoril nekaj drugega, kot sem zapisal, potem mu bodo zaupniki še manj verjeli, posebno ne ti stega, kar obljublja. Merodajno je tisto, kar smo slišali udeleženci in člani sindikata, ne pa, kar vsebuje magnetofonski trak, s pomočjo katerega se mi zadnje čase večkrat hoče nekaj dokazati.

Sindikata nikoli ni zares zanimalo, kaj njegovi člani želijo, zato sem nezadovoljen tako kot mnogi drugi člani. Da v izvajanju Vodovnika ne bom našel opore za to svoje nezadovoljstvo, sem vedel že prej, preden je svoje predavanje sploh začel. Toda opore za lastno nezadovoljstvo ne najde mnogo delavcev, ki so dolga leta plačevali članarino sindikatu, ta pa se za njih sploh ni zmenil, sedaj naj pa ponovno podpisujejo prazno menico in slepo zaupajo raznim obljubam. Užaljeni so, ker po dolgih letih dela ne zaslužijo niti za hrano zase in za svoje otroke. Nezadovoljni so mladi delavci, ki si s svojo plačo ne morejo privoščiti osnovnih dobrin za življenje, kaj šele, da bi si ustvarili družino. Dokler bodo delavci

namesto proslavljanja svojega praznika v Avstriji nakupovali poceni živež, da bodo lažje preživeli, do takrat bom nezadovoljen skupaj z mnogimi, ki si delijo isto usodo. To so vzroki nezadovoljstva, gospod Vodovnik, ne pa to, kar vi pišete, obljublimate pa pomoč iz skladov, ki jih ni.

Vodovniku gre za to, da delavcem v glavo vbija svojo resnico, če pa kdo prikaže še drugo plat, potem to ožigosa kot nezadovoljstvo, zamerljivost, manipulacijo in potvarjanje resnice. Zato tisto bistveno kar preskoči, češ da je to svobodno razmišljanje pisca članka (ne pa člana sindikata?). Če bi se Vodovnik bolj zanimal za mnenje svoje baze, bi vedel, da so moja razmišljanja sestavljena iz dvomov mnogih delavcev. Za njih je pomembno, da dobijo odgovor, posebno če Vodovnik javno zanika, kar je na sestanku povedal. Da mu gre zase in za čim številnejše članstvo, je mogoče razbrati iz njegove izjave, da bo čas pokazal, kateremu sindikatu delavci zaupajo. Ne organizirajo se v sindikat zato, da bi mu zaupali, ampak da si z njim pomagajo, kadar so v stiski in v trenutkih, ko je ogrožen njihov obstoj zaradi nizkih plač ali izgube delovnega mesta. Zato bo čas pokazal, kateri sindikat bo delavcem najbolj pomagal, ne kateremu bodo delavci zaupali; ta jih bo pa (kot že večkrat) pustil na cedilu.

Če sodimo po izjavah sindikalnih funkcionarjev, med katere spada tudi Vodovnik, bo sindikat tako kot do sedaj še naprej samozavesten in vase zagledan monopolist, ki hoče zatreti vsako možnost konkurence drugega sindikata. To dokazuje tudi stalno poudarjena enotnost, kakršno smo imeli ves povojni čas, pripeljala pa nas je v skorajšnje razsulo.

Bogomir Ličof

z družbeno licenco

sredstev, namenjenih za ogrevanje. To je seveda knjiženje po potrebi. Tokrat so se na Dominvestu odločili za knjiženje na drugem kontu, tam, kjer sredstev ni in »smo zato dvignili« stopnjo obratovnih stroškov. Rekel sem že, da mi ta vir obratovnih stroškov ni poznan, saj jih pobira samo iz enega naslova.

V 17 mesecih, odkar je hiša predana namenu, smo dobili le dve obvestili o stanju sredstev na račun naše hiše in nobeno od teh obvestil ni niti točno, kaj šele celovito. Na vsakem srečanju z g. Fajfarjem in g. Rodijem, odgovornima za tako poslovanje Dominvesta, pa tudi pismeno, smo zahtevali obračun s točnim prikazom stanja sredstev na računu hiše, načrte hiše in investicijski program, da bi lahko pregledali stanje, ugotavljali neskladnosti in pomanjkljivosti izvedbe v odprtem garancijskem roku in drugo.

In kaj nam odgovarjata? Kot v en rog trobita, podpisite pogodbo. Na zahtevo za izročitev dokumentacije pa g. Fajfar odgovarja, »saj ste dobili dokumentacijo za stanovanje in garancijske liste«, kot da so načrti stanovanj, ki jih je prejel le kupec, ne pa tudi najemnik, že investicijski program in gradbeni načrt hiše. Danes je pri nakupu za prav nič kompliciran aparat dobite sliko razstavljenega aparata s kodno številko delov in skico vezja. Za hišo, ki ima 30 stanovanj in preko 2.000 m² poslovnih površin, pa tega ni treba. Tako nam odgovarja g. Fajfar, ki se podpisuje z gr.ing. Kaj je ozadje tega? In kakšne so posledice?

Po moji oceni ima Dominvest za tako poslovanje več razlogov. Ker ne izdaja obračuna svojega poslovanja, onemogoča kontrolo nad tem poslovanjem in prehlajanje sredstev, s tem pa, ko ne izda dokumentacije, izključuje vsako samostojnost hišnih svetov, saj morajo le-ti, seveda če pokažejo kakršnokoli aktivnost, vse podatke iskati pri

njem in jih tako navezuje izključno nase. S podpisom pogodbe, take, kot jo ponuja, pa bi si zagotovili pobiranje provizije, obratovnih stroškov, ne da bi se mu bilo treba posebej opravičevati. Pogodba je nedefinirana, ne razmejuje nalog in obveznosti ter obsega del, kar ob pomanjkanju načrtov zadevo še bolj zamota ali povsem onemogoči razreševanje. Gre za neko obliko izkoriščanja položaja edinega podjetja, ki se zdaj s tem ukvarja, podprto z miselnostjo, da gre za podjetje, ki je določeno s predpisi. Najbolj nepošteno pri tem pa je, da izkorišča nevednost posameznikov in hišnih svetov, njihovo nezainteresiranost in lenost ob nenehnem ponavljanju, da je stanarina itak prenizka. Vendar pa to ni edini razlog.

Vzemimo najprej terjatev proti Gradbincu Kranj. Dominvest je v pogodbenem odnosu z njim in zanj opravlja komercialne posle. Za to vemo mi, kupci stanovanj, ki smo se o vsem dogovarjali le z Dominvestom, celo za overitve pogodb je poskrbel Dominvest. Mislim, da ni potrebe dokazovati, zakaj ne izkazuje terjatev do Gradbince. Ali kdo pričakuje, da bo Dominvest tožil Gradbince? Brez skrbi, za pooblastilo ni zaprosil. Tudi zadrževanje načrtov zapišemo v sklop teh odnosov.

Podobno velja tudi za TO Delikatasa, ali bolj natančno povedano za Nado Rožič, vodjo te TO. Po katerih pravilih si je Rožičeva, ki ima trosobno stanovanje na Jesenicah in, kot smo brali pred časom v Železarju, oddaja v turistične namene vikend v Radovni, zagotvila poleg enosobnega stanovanja prvga celotno podstrešje v zahodnem krilu, ki bi ga pozneje v skladu s svojimi možnostmi pozidala za stanovanjske potrebe svoje družine. Kasneje, če vem prav, je na intervencijo od zunaj Gradbince to podstrešje pozidal v dve stanovanji. Rožičevi je še vedno ostalo 66,12 m², tako da ima v tej hiši skupno

108,9 m² stanovanjskega prostora. Za »stanovanjske potrebe družine« pa je obesila tablo »Apartmaji Rožič« še predno se je fasada porušila. Kakor se sedaj razkrivajo odnosi do družbene lastnine, je možnost pridobitve stanovanja v kombinaciji družbene lastnine - privatni interes. To Delikatasa bo kupila poslovne prostore, če Rožičeva dobi podstrešje. Ali zaradi tega »obiteljskih odnosov« tudi niso urejena razmerja glede kurjača?

Ni sicer v neposredni povezavi z osnovnim namenom tega sestavka, vendar je umestno zastaviti tudi taka vprašanja: Na osnovi katerih kriterijev in razpisov je bil omogočen nakup do 64,5 m² velikih stanovanj ljudem, ki živijo daleč od tod ali pa že imajo hišo tu, in je očitno, da gre za vikendška stanovanja. Ali nosijo ti ljudje zlata jajca za domovino? Po katerih merilih je bila raznim kupcem zaračunana drugačna cena m² stanovanjske površine? Res ni v neposredni zvezi, kaže pa vendarle, kolikšno svobodo si dovoljuje Dominvest. Ta se potrjuje tudi v tem, da Dominvest že več let posluje s 70 % hišnih svetov brez sklenjenih pogodb in jim najbrž tudi ne izkazuje »stanja njihovih sredstev«.

Te stvari objavljam zato, da pokažem stanje, kakršno je, in ki zavira normalno delo hišnih svetov, vsaj teh, ki bi radi imeli v svojem poslovanju čiste račune. Stanje, kakršnega je Dominvest vzpostavil do naše hiše, je porazno. Onemogoča reševanje osnovnih vprašanj, ki bi sicer morala biti rešena in predana hiši že ob prevzemu hiše. Do danes nima hišni svet niti enega podatka, ki bi izhajal iz pogodb in načrtov in ki bi mu služil pri določevanju razmerij obveznosti posameznih lastnikov in najemnikov do stroškov hiše, ogrevanja in drugo. Če povem, da hišni svet nima podatkov npr. o tem, kdo je lastnik praznih poslovnih prostorov in stanovanj, koliko merijo poslovni prostori ipd. Kako porazno je to stanje,

najbolje prikažem s temle primerom: Če bi želel hišni svet izterjati zapadle terjatve, bi moral pri sodišču v dolgem in dragem postopku z izvedenci dokazovati prav to, kar bi moralo biti rešeno že s prevzemom hiše: lastniki in najemniki stanovanj in poslovnih prostorov, velikost stanovanj, metodologija zaračunavanja stroškov po ekonomskih, način obračunavanja električne energije in drugo. Brez teh podatkov ni niti mogoče vložiti tožbe, zastaranje pa teče. Tudi podpis pogodbe z Dominvestom tega stanja ne spremeni. Ni osnovnih meril za razmejevanje stroškov.

Vzemimo za primer TO Delikatasa. Kot smo videli, ta že dolguje precejšen znesek na račun ogrevanja. Dne 22. 2. 1990 pa je naročila svojemu kurjaču, da naj dotok vode za ogrevanje njenih poslovnih prostorov zapre, ker ima dovolj toplo v poslovnih prostorih. Zato, meni, ji ni treba plačati in tudi ne plačuje ogrevanja. To je seveda prava tatvina energije. To ni samo banalni odnos do hiše, ampak spretno izkoriščanje neurejenega stanja. Meril, kako obračunati to ukradeno energijo, v naši hiši ni, čeprav obstajajo strokovno ugotovljene rešitve. V primeru tožbe bi morali to dokazovati v posebnem postopku. Kateri hišni svet se bo spustil v tako pavdvanje? Tako stanje je očitno v korist velikih dolžnikov, ki na ta način prenašajo breme na »mehke« plačevalce. Sedaj lahko razumemo cinizem g. Fajfarja, ko v dopisu z dne 15.5.1990 pravi: »Iz tega (da nismo podpisali pogodbe) lahko sklepamo, da bo hišni svet sam (med drugim tudi dela z izterjavo obveznosti) organiziral to delo...«. Seveda si takega cinizma ne bi mogel privoščiti, če ne bi imel opore v nerazumljivi inertnosti našega hišnega sveta.

Ni treba posebne bistrosti, da bi spoznali, kam vodi opisano poslovanje Dominvesta. Hišni sveti so blokirani ali vsaj postavljeni v položaj, ki jih poti-

ska na obrobna področja. Tako poslovanje jim narekuje, naj se ukvarjajo le z reševanjem špetirov med strankami, odganjanjem otrok s stopnišč, vzdrževanjem reda in podobnimi stvarmi, ne bistvenega pomena oziroma stvarmi, ki ne zadevajo v jedro problemov gospodarjenja s hišo. Vse finančne posle naj prepustijo Dominvestu in zaupajo v njegovo poštenost. Brez uvida v svoja sredstva so hišni sveti nasamostojni in so v iskanju rešitev racionalnega gospodarjenja s hišo odvisni od Dominvesta, ta pa, kot kažejo navedeni podatki, to gospodarjenje ureja v skladu s svojimi finančnimi interesi. To mu omogoča prosto razpolaganje s sredstvi, ki niso njegova last in za takšno ravnanje nima ustreznega pooblastila.

Poslovanje Dominvesta, kot sem ga tu opisal, sem ocenil kriminalno. Če taka ocena pomeni le spodnjo stopnjo nepravilnega poslovanja, sem osebno prepričan, da nudijo že tu navedeni podatki več kot dovolj osnove za sklep, da je podan utemeljen sum, da gre tudi za kazensko pravni pojem kriminalnega dejanja. To pa opravičuje zahtevo, da bi morali pristojni organi uvesti temeljito kontrolo nad njegovim poslovanjem.

V naslovu sem navedel, da ima Dominvest za tako poslovanje družbeno licenco. Opravičilo za tako oceno vidim v tem, da so bili oblastni in drugi organi ustno, pismeno in javno opozorjeni, da je v poslovanju Dominvesta zaslediti nepravilnosti, ki zahtevajo večjo kontrolo nad njegovim poslovanjem. Na nobeno opozorilo ni bilo odgovora. Ali je to zgolj tautousensus - molčeča privolitve, ali je tudi njim zamikal najcenejši denar ali pa so v igri zopet »obiteljski odnosi«?

In še to: dokler niso podani prepričljivi in dokumentirani odgovori na vsa zastavljena vprašanja, je opravičljiv vsak dvom tako v negativno kot v pozitivno smer, že samo prikrivanje pa usmerja misel v nezaupanje. J. Rupar

Predlogi aktivnosti in možne oblike pomoči družbenemu podjetju Elim Jesenice

Zaradi kritičnega stanja v družbenem podjetju Elim in zahtev stavkovnega odbora, oblikovanih 23. maja v Elimu, je predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice Tomaž Keršmanc 25. maja sklical sestanek z direktorjem podjetja, stavkovnim odborom, Skupnostjo za zaposlovanje, Občinskim sindikalnim svetom Jesenice, v prisotnosti predstavnikov javnih medijev.

Predsednik Izvršnega sveta je stavkovnemu odboru odgovoril na njihove zahteve, odgovor pa je bil v celoti objavljen v popoldanski oddaji Radia Triglav. Namen sestanka je bil predvsem ugotoviti realnost zahtev, postavljenih s strani stavkovnega odbora, in ugotoviti možnosti za pomoč podjetju v nastali situaciji. Direktor Elima je posredoval informacijo, po kateri je Elim zašel v tako težko situacijo, ker ne prejema nobenih finančnih prilivov več in ni izključen stečajni postopek po zakonu o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji.

Podjetje Elim se je z odločitvijo, sprejeto na referendumu 16. novembra 1989, izločilo iz sestava DO Slovenija ceste Tehnika in se organiziralo v samostojno družbeno podjetje.

Na sestanku so bili skupno oblikovani naslednji predlogi aktivnosti in sklepi:

1. Podjetje Elim mora sprožiti tiste aktivnosti, ki so za primere nelikvidno-

sti in v slučaju nastajanja presežka delavcev predvidene, in sicer:

- sklicati upnike v skladu z zakonom o finančnem poslovanju in preveriti z njimi vse možnosti finančne poravnave in druge pomoči,

- če delavcem ni mogoče zagotoviti dela v podjetju, je potrebno, v skladu z zakonom o delovnih razmerjih, pripraviti program reševanja presežnih delavcev,

- strokovno službo za zaposlovanje takoj vključiti v aktivnosti za eventualno možne zaposlitve.

2. Upoštevanje ekonomske-financijske situacije v podjetju in možnosti za njeno reševanje v skladu z aktivnostmi iz prejšnje točke, je potrebno v Elimu sprejeti odločitev v zvezi s sanacijo stanja v podjetju. Ta predlog lahko nastane le v podjetju, direktor podjetja pa naj predlog sanacije stanja dostavi Izvršnemu svetu.

3. Elim naj takoj preveri vse možnosti za izvajanje del in pridobitev po-

trebnih finančnih sredstev.

Oblikovan je bil predlog, da se v tem primeru in v primeru takojšnjega reševanja problematike in sanacije stanja podjetja, Izvršnemu svetu občine posreduje predlog zagotovitve premostitvenih sredstev kot kreditna sredstva.

4. Zveza svobodnih sindikatov Slovenije - Občinski svet Jesenice je posredoval pobudo za dodelitev socialnih pomoči delavcem (enkratne socialne pomoči, subvencije stanarin, otroški dodatki ipd). Dogovorjeno je, da v Elimu takoj pripravijo predlog in ga dostavijo strokovni službi za družbene dejavnosti in gospodarsko infrastrukturo pri občini Jesenice v reševanje.

5. Vse navedene aktivnosti morajo biti hitre, katerim mora vodstvo Elima nameniti vso prioriteto. Občina bo s strokovnimi kadri nudila vso potrebno strokovno pomoč.

6. Dolgoročno je potrebno nadaljevati in pospešiti vse aktivnosti, da se Elim preoblikuje, s pomočjo zainteresiranih, v podjetje z ustreznim programom in ustreznim številom zaposlenih.

Izvršni svet
Skupščine občine Jesenice

Na podlagi 2. člena odloka o določitvi nalog, ki jih od 1.1.1990 začasno opravljajo organi Samoupravnih interesnih skupnosti (Uradni vestnik Gorenjske, št. 15/89) in 10. člena Pravilnika o podeljevanju Žagarjevih plaket

razpisujemo Žagarjeve plakete za leto 1990.

Žagarjeve plakete se podeljujejo posameznikom ali skupinam delavcev, organizacijam združenega dela, delovnim in drugim skupnostim, društvenim organizacijam in društvom v jeseniški občini za:

- večletno uspešno in vidno delo na vzgojnoizobraževalnem področju,

- strokovno in raziskovalno delo na pedagoškem področju,

- oblikovanje boljših organizacijskih oblik vzgojnoizobraževalne dejavnosti,

- oblikovanje izvirnih učnih pripomočkov.

Predloge za podelitev lahko dajo organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, družbenopolitične organizacije, družbene organizacije in društva, delovne in druge skupnosti.

Pisne predloge z obrazložitvijo je treba predložiti Strokovni službi za družbene dejavnosti in gospodarsko infrastrukturo občine Jesenice, Titova 65, do 7. julija 1990.

Odbor

Ideja za branje

(Nasveti za obiskovalce knjižnice in za druge bralce Železarja)

Tokrat bom prostor, ki ga Železar ljubeznivo prepušča knjižnici in branju, uporabil za to, da Jeseničane in okoličane opozorim na pred kratkim ustanovljeno študijsko čitalnico. Čitalnica ima prostor poleg nekdanje pionirske knjižnice - v nekdanji pevski sobi. Zaenkrat obratuje še poskusno, da bi bila lahko redno odprta, bi potrebovali še dodatnega uslužbenca. V prehodnem obdobju bo ta čitalnica odprta od 15.30 do 18.30 - od ponedeljka do petka. Pravico do vstopa imajo vsi redni obiskovalci, ki so poravnali obveznosti do knjižnice. Seveda so vabljeni tudi vsi, ki še niso naši člani, vendar se morajo vpisati. To ni prevelik izdatok - izkaznica za odrasle velja samo 60 dinarjev, s tem, da si lahko potem sposojate knjige tudi na dom.

V študijski knjižnici so na razpolago predvsem knjige, ki so namenjene prezenčni izposoji, se pravi velike in dragocene knjige, ki jih na

dom ne sposojamo, razni priročniki (enciklopedije, slovarji, atlas), pa literarne in strokovne revije. Študijska čitalnica je namenjena tudi branju knjig, ki si jih knjižnica sposodi v okviru medknjižnične sponsoje od drugih knjižnic - recimo iz Kranja ali pa od Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

V projektu je tudi časopisna čitalnica. Ta naj bi bila v delu avle pred vhodom v novo otroško knjižnico, povezana bo s skladišči v kletnih prostorih. V tej čitalnici bo režim bolj sproščen, namenjena pa je predvsem prebiranju dnevnega časopisa, magazinov itd. Ne vemo še, ali bomo lahko tudi to zamisel izpeljali v tekočem letu.

M.H.

Koncert ob zaključku abonmajske sezone

Gledališče Tone Čufar Jesenice pripravlja kot zadnjo prireditev v abonmajske sezone celovečerni koncert z opernim pevcem Jurijem Rejo, ki bo nastopil v soboto, 2. junija, ob 19.30 v jeseniškem gledališču.

Prominentni pevec ima v svojem programu popularne melodije: napolitanske, španske in slovenske pesmi in bo tudi povezovalce programa.

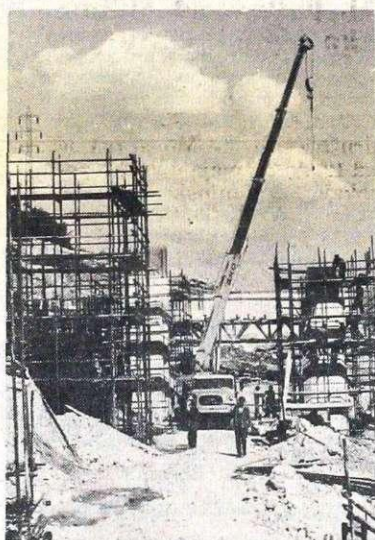
Abonmajske vstopnice za ta koncert bodo v teh dneh razposlane naročnikom. Ob njih je v dvorani na voljo še nekaj prostora. Vstopnice so v ta namen že v predprodaji.

Ribiške zdrahe v Kranjski Gori

Gledališče Tone Čufar bo tudi v tej sezoni nastopilo v Kranjski Gori pred Liznjekovo domačijo.

V nedeljo, 3. junija, ob 20.30 bodo uprizorili komedijo Carla Goldonija Ribiške zdrahe.

Ob slabem vremenu bo predstava kdaj drugič.

Dela na izgradnji avtoceste (foto: Mira Kolenik)

Sedemsto razstav po osvoboditvi na Jesenicah

Na otvoritvi razstave Likovna ustvarjalnost učencev osnovnih šol jeseniške občine po 18. maja obeležili tudi lep kulturni dogodek, otvoritev sedemstote razstave po osvoboditvi na Jesenicah, v organizaciji likovnega kluba in razstavnega salona DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice.

Razstavne dejavnosti pred drugo svetovno vojno kljub razgibanemu kulturnemu delovanju in življenju na Jesenicah ni bilo, čeprav so potrebo po likovno razstavni dejavnosti izražali mladi, zlasti dijaki in študentje. Pri Turistovskemu klubu Skala je že pred vojno poleg foto krožka deloval tudi likovni krožek. In prav člani tega krožka so bili, poleg nekaterih drugih, po osvoboditvi tudi ustanovitelji likovnega kluba Dolik - dolinski likovniki na Jesenicah, ki bo 16. februarja prihodnje leto praznoval 45-letnico neprekinjenega delovanja. Klub je v svojih programskih izhodiščih načrtoval tudi prirejanje razstav likovnih stvaritev svojih članov in likovnikov ter drugih ustvarjalcev iz širšega prostora. To programsko nalogo klub oziroma člani tega kluba dosledno in odgovorno uresničujejo še danes.

Prva likovna razstava samorastnikov iz širšega jeseniškega območja je bila na Jesenicah že od 25. avgusta do 8. septembra 1946. Na razstavi je 19 slikarjev samorastnikov predstavilo 142 likovnih del v vseh slikarskih tehnikah in plastiki, razen grafike. Že naslednja razstava, ki je bila januarja 1947, je imela širši slovenski značaj. Predstavilo se je 41 slikarjev in fotoamaterjev iz vse Slovenije, celo iz Trsta in Trbiža v Italiji. To je začetek redne razstavne dejavnosti na Jesenicah, ki vsa ta leta redno poteka v organizaciji in pod okriljem likovnega kluba Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice izključno na ljubiteljski osnovi.

Prva leta so bile razstave v šolskih prostorih, od leta 1955 do junija 1983 v urejenem razstavnem prostoru Delavskega doma na Jesenicah in od takrat dalje v razstavnem salonu Dolik, ki so ga z veliko zavzetostjo dolikovci preuredili iz poslovalnice Državne založbe Slovenije. Tako se je samo v salonu do vključno jubilejne razstave zvrstilo že 169 razstav, od tega poprečno 84 odstotkov likovnih, 15 odstotkov foto in en odstotek drugih razstav.

Poleg kvalitetnih ljubiteljskih skupin in posameznikov so v teh letih razstavljali tudi ugledni slovenski in jugoslovanski umetniki in umetniki iz Avstrije in Italije. Med razstavljalci je bilo veliko tudi mladih solanih slikarjev, ki si šele utirajo pot v razstveni svet. V letne razstavne programe so vključevali tudi umetniška dela starejših slovenskih likovnih ustvarjalcev, pri čemer je veliko pomoč nudila Narodna galerija v Ljubljani. Tudi s foto razstavami so se poleg domačih uglednih fotoamaterjev predstavljali znani fotomaterji iz vse Slovenije in sosednje Avstrije.

Likovno razstavno ponudbo je likovni klub Dolik dopolnjeval tudi z organizacijo likovnih predavanj, v razstavnem salonu se je zvrstilo tudi več glasbenih in literarnih prireditev. Obisk na razstavah je v zadnjem obdobju dosegel poprečno 1.100 obiskovalcev na razstavo, na otvoritvah razstav, ki jih redno odpirajo s krajšimi kulturnimi programi, pa v poprečju sodeluje 52 oseb.

Mirko Rabič:

5

Amaterske kulturne dejavnosti na Dovjem

Poveča se število podpornih članov društva, ki se v vse večjem številu vključujejo v delo omenjenih skupin. Člani pevskega zbora dobijo na različnih pevskih revijah priznanja, skupaj s člani folklorne skupine pa nastopajo na številnih prireditvah doma, občini in izven nje. Sodelujejo pri snemanju filma Kmečka ohcet v Mojstrani in Dovjem, predvsem pa na proslavah ob pomembnih obletnicah ter praznikih.

Člani dramske skupine gostujejo na Hrušici, Češnjici, Zirovnici, Kranjski Gori, Jesenicah, Podkorenju z deli: Vohunak, Izdajalca, Obračun, Adacta, Modra vrtnica za princesko, Devet gomoljev, Jezusovi apostoli, Pesem polja. Celotno obdobje društvo tesno sodeluje z osnovno šolo oziroma njihovimi pedagogi, zlasti z učenci, ki pomenijo neusahljiv vir kadra za delo društva. Svoje prve korake na gledaliških deskah pričnejo: Francka-

Ržunova Dovžan, Mirko Pavlovič, Mirko Rabič, Janko Guzelj, Tina in Marjanca Jakelj.

Velik pečat pri vzgoji kadrov na tem področju je v teh letih nedvomno dal Janez Svoljšak, kljub temu, da je v tem obdobju služboval v Kranjski Gori. V prostorih društva gostujejo člani drugih kulturnih društev: folkloristi z Jesenic in Beograda, različni pevski zbori, pa tudi narodnozabavni ansambli kot Anseniki, Veseli planšarji, Beneški fantje in drugi.

Mešani pevski zbor ima 28 pevcev, dramska skupina 34 aktivnih igralcev, folklorna skupina 18 plesalcev in 5 članov kvinteta Triglav.

Obnovljeni sta dvorana in streha kulturnega društva, kupljene peči na olje za ogrevanje dvorane. V UO društva pa se vključijo Vera Pogačar - por. Gartner, Alojzija Kosmač - por. Hlebanja, Alojz Trameta, Franci Dolžan, Rozalija Uderman, Dora Potočnik, Franci Rekar, Janez Milonik, Peter Peterne, Tina Jakelj, Marjan Lotrič in Andrej Jalen.

V tem času sta hišniška dela uspešno opravljala Stane Vidmar in Angel Ozebek s pomočjo svojih družic.

Leta 1967 - 1973

Na obnem zboru društva 11.3.1967, po 18 letih uspešnega dela društva, člani razrešijo Franca Gabra, lahko rečemo pravcato legendo, človeka, ki je kot tovarniški delavec vse svoje potencialne dal na razpolago za razvoj kulturne dejavnosti v naših vaseh. Mnogo smo mu ostali dolžni. Če za nič drugega, vsaj za izredno voljo, da kljub ne kako dobrim razmeram za delo tovrstnih društev nikoli ni obupal.

Za novega predsednika je bil izvoljen aktivni član pevskega zbora in folklorne skupine Franci Rekar - Mlinarjev. Svoje predsednikovanje prične v nekoliko slabših razmerah, saj se v zadnjih letih opaža stagnacija, oziroma upadanje društvene aktivnosti. Zlasti je bila prisotna pri delu pevskega zbora, ki je praktično razpadel, ter pri folklorni skupini, ki ni

imela pravega zaledja. Vse manj so bili v delo društva vključeni učitelji (po mnenju takratnega upravitelja šole Marjana Fuchsa zaradi oddaljenosti šole - preselitev na novo lokacijo v novo šolo 16. decembra v Mojstrano in pouka, ki učiteljem vzame vse preveč časa), ki so bili vse od leta 1945 glavno gibalno društva.

V tem času se je od režiserskega dela poslovil Franc-Ržunov Dovžan, ki je do kaj uspešno delal predvsem z mladimi. Torej je novega predsednika čakalo obilo dela. Francu Gabru za njegovo dolgoletno uspešno delo v društvu in na področju negovanja amaterske kulturne dejavnosti podelijo naslov častni predsednik KUD Jaka Rabič Dovje Mojstrana.

Novi UO oziroma aktivni člani so vse sile usmerili v obnavljanje kulturnega doma ter v poživitev aktivnosti folklorne in pevske skupine. Še v isti sezoni uprizorijo dramo Molčeca usta (režija Franc Gaber), s katero gostujejo v Podkorenju, Gozd Martuljku in na Hrušici.

Iz vrst delavcev za vedno odideta Viktor Janša-Potokar in njegov sin Tine, prvi duša dramske in folklorne skupine, drugi pa dolgoletni vodja kvinteta Triglav, ki kmalu za tem preneha obstojati. Torej ansambla, ki je dolga leta skrbel za dobro razpoloženje domačinov, prebivalcev občine, vse tja do avstrijske Koroške, ni bilo več.

Medtem, ko je folklorna skupina začela nekoliko bolj delati, pevski zbor v tem obdobju dokončno zatone. Večina pevcev se vključijo v pevski zbor Jeklar na Jesenicah, ki ga je določen čas vodil Janez Ponikvar, ker se je z družino preselil na Jesenice.

V obdobju od 18.1.1969 do 20.3.1973 kulturno društvo vodi Marjan Lotrič. To je bil čas kaljenja in zorenja mlajših članov društva, aktivnih predvsem v dramski in folklorni skupini. Folklorno skupino prevzame Francka Mrak, dramsko pa Mirko Guzelj. V UO društva se vključijo: Francka Mrak, Slavko Mavec, Angel Ozebek (dolgoletni hišnik), Hela Šprager, Lidija Pšenica in Mirko Rabič. Člani dramske skupine uprizorijo igre: Dve nevesti, Že-

nin iz Amerike in Večna lovišča. Pomembno je tudi, da so člani dramske skupine, skupaj z mladimi iz osnovne šole 16. decembra, še prej pa šole na Dovjem vsa leta na primeren način obeleževali vse pomembne državne, slovenske in krajevne praznike ter jubileje. Ob tem se kot rdeča nit vleče problem pomanjkanja ustreznih strokovnih kadrov, tako da naenkrat pride do zastoja - starejši so odšli, mlajši in neizkušeni pa so skoraj čisto po svoje pričeli orati to kulturno ledino.

V tem obdobju so se izvedla najnujnejša adaptacijska dela na odru in v pododskerski sobi. Po dolgih letih se igralci oziroma nastopajoči in gledalci že grejejo s peči na olje, ki so zamenjale stare velike gašperje.

Obdobje od 1973 dalje

V delo UO društva člani na obnem zboru 20.1.1973 prvič izvolijo: Marijo Smolej - Kajžnikovo, Janeza Kosmača, ml. Vorvovega, Hedviko Jalen, Marušo Podrekar, Slavka Dereani, Janka Guzelja, Metko Košir in Mirka Rabiča, ki v povojni zgodovini delovanja društva postane četrti predsednik.

Odločijo se, da bosta osnova delovanja društva dramska in folklorna dejavnost, s tem, da se glede na želje in potrebe članstva ustanovljajo tudi druge skupine. V gospodarski odbor se vključijo posamezniki, pripravljeni ob vsakem času prijeti za konkretno delo, ki je bilo od vsega začetka usmerjeno v dokončno adaptacijo vseh prostorov društva oz. kulturnega doma na Dovjem.

Zamenjane so bile vse zavese, dokončno adaptiran oder in električna instalacija, položen je bil nov pod, prebeljene stene ter nabavljeni in montirani novi stoli v dvorani. V to je bilo vloženega ogromno denarja, prostovoljnih delovnih ur članov društva ter različnih oblik pomoči podjetij iz KS in občine.

(se nadaljuje)

KUD Jaka Rabič: Folklorna skupina, ki sta jo vodila V. Janša in R. Kosmač Pod Kepo leta 1961

Vabilo na koncert glasbene šole Jesenice

Vljudno vas vabimo na zaključna koncerta učencev jeseniške Glasbene šole, ki bosta:

v petek, 1. junija, ob 19. uri v gledališču Tone Čufar na Jesenicah in v četrtek, 7. junija, ob 19. uri v Delavskem domu na Javorniku.

Celo leto smo pridno vadili in radi bi vam predstavili naše dosežke. Vaš obisk koncerta nam bo vlil novega elana za delo, saj želimo poleg svojega zadovoljstva ob muziciranju posredovati bogastvo glasbenega doživljanja tudi vam. Z glasbenimi programi smo v tem letu kar 51-krat popestrili kulturno dogajanje v naši občini in izven nje (božični koncert v korist jeseniške bolnišnice, številni nastopi ob otvoritvah likovnih razstav, programi v Kosovi graščini, Domu upokoencev na Jesenicah, nastop na dnevu prosvetnih delavcev, v cerkvi v Planini pod Golico, nastop na republiškem tekmovanju učencev in študentov glasbe - II. nagrada, uspešna predstavitev Glasbene šole na Srečanju glasbenih šol Gorenjske, predstavitev Glasbene šole Jesenice na srečanju malih instrumentalnih skupin, javni nastopi v dvorani šole, javni nastopi ob vseh praznikih...).

Vsi naši programi so bili izvedeni brezplačno. Tokrat smo se odločili, da denar, ki ga bomo zbrali s prodajo vstopnic, namenimo za obnovo instrumentov. Veseli pa bomo tudi tistih, ki jim je vstopnina prevelik izdelek.

Želimo, da na koncert pripeljeta tudi svoje sorodnike in prijatelje in s tem podprete naša prizadevanja, saj bosta le polna dvorana in aplavz vzpodbuda za naše nadaljnje delo.

Za šolarje vstopnine ne bo.

Pričakujemo vas!

Učenci glasbene šole Jesenice

Dežurni trgovini

V soboto, 2. junija, bosta na Jesenicah, od 8. do 19. ure odprti trgovini:

- Emona market Jesenice, Titova 51 a, in
- Delikatesa poslovalnica 5, Jesenice, Tomšičeva 70 a.

Dežurna lekarna

V juniju je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Jesenicah.

Razstavni salon Dolik Jesenice

V razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 19. maja do 6. junija na ogled razstava Likovna ustvarjalnost učencev osnovnih šol jeseniške občine.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

1. junija, amer. črna komedija VOJNA ZAKONCEV ROSE ob 18. in 20. uri.

2. junija, amer. črna komedija VOJNA ZAKONCEV ROSE ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri premiera amer. thriller filma FANATIČKI ZLA.

3. junija, amer. pust. film ZAKLAD CARJA SOLOMONA II. ob 17. uri. Ob 19. uri amer. črna komedija VOJNA ZAKONCEV ROSE. Ob 21. uri premiera amer. trde erotike LJUBEZENSKI MARATON. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

4. junija, premiera amer. vojne drame ROJEN 4. JULIJA ob 17.30 in 20. uri.

5. junija ni kinopredstav!
6. junija, amer. vojna drama ROJEN 4. JULIJA ob 17.30 in 20. uri.

7. junija, amer. vojna drama ROJEN 4. JULIJA ob 17.30 in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA

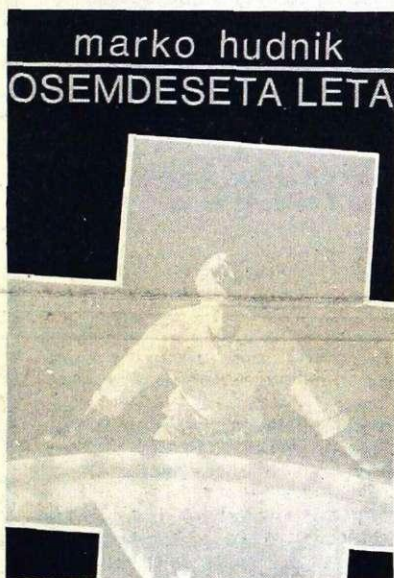
1. junija, amer. barv. komedija TURNER IN HOOCH ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

3. junija, amer. komedija KAKOR OČKA REČE ob 19.30.

Marko Hudnik: Osemdeseta leta

Ko listam po časopisih in revijah, se velikokrat sprašujem, kaj od tega, kar je v njih, je vredno, da bi živelo dlje kot je življenje časopisa. Vem, da časopisi služijo predvsem dnevnim potrebam - vem pa tudi to, da je veliko pomembnih del iz zakladnice svetovne literature - da omenim samo Dickens, Dostojevskega in Haška - doživelo svoj prvi natis prav v časopisnih podlistkih.

Že ko smo se pred leti v uredništvu Male Čufarjeve knjižnice odločili za knjižni natis Spominov na Dovje Franceta Voge, ki so tedaj izhajali še kot podlistek v Železaru, smo razmišljali, da bi bilo vredno oplatiti tudi Hudnikove predstavitve novih knjig, ki jih je od začetka osemdesetih let priobče-

val v Železaru pod naslovom Novosti na policah jeseniške knjižnice. Ta rubrika je po svoji »pismenosti«, izrazni kultiviranosti in osebni angažiranosti ter poznavanju obravnavane tematike po mojem - in ne samo mojem - mnenju visoko presegla večino preostalega pisanja na »kulturni« strani Železara. To, da so Hudnikovi prispevki izhajali prav v Železaru in ne morda v katerem od osrednjih slovenskih časopisov, je bil samo razlog več za knjižni ponatis, saj lahko upravičeno domnevamo, da velika večina Slovencev, ki se zanima za knjige, vendarle ne bere Železara.

Dodaten razlog za izdajo knjige je bil, da Hudnik predstavlja predvsem romane tujih avtorjev, prevedene v slovenščino, in da so slovenski in jugoslovanski avtorji v manjšini. V tem se njegova knjiga loči od podobnih knjig drugih slovenskih knjižnih ocenjevalcev in esejistov, ki so orientirane predvsem na domača dela. Tretji razlog za knjižni natis pa se je pokazal že potem, ko je bila knjiga že v pripravi za tisk: Hudnikova rubrika v Železaru je bila zaradi zmanjšanja obsega časopisa ukinjena in jo je na manjšem prostoru nadomestila nova rubrika Ideja za branje - kar pa ni več to, kar je bilo.

Ko smo se na Jesenicah pred leti odločili za oživitve Male Čufarjeve knjižnice, smo se dobro zavedali, da je smiselno izdajati samo take knjige, ki

bodo zdržale »profesionalno« konkurenco - če že ne v komercialnem, pa vsaj v kvalitetnem smislu. Sam sem trdno prepričan, da knjiga Marka Hudnika Osemdeseta leta dokazuje našo zvestobo začetni poti. Upajmo, da bo MČK uspelo še letos izdati tudi drugo knjigo iz lanskoletnega programa: prozo Varščine Valentina Cundriča.

Knjiga Osemdeseta leta je izšla v standardni nakladi 500 izvodov. Računalniško oblikovanje teksta je delo Bibe Mazzini, likovno opremo platnic je prispeval Damjan Jensterle. Knjigo je mogoče kupiti v vseh večjih slovenskih knjigarnah, tudi v jeseniški, ali pa jo naročiti pri Književni zadrugi Jesenice, Čufarjev trg 4.

Edo Torkar

XI. planinska slikarska kolonija Vrata 90

V organizaciji Planinskega društva Dovje-Mojstrana je od 19. do 26. maja v Vratih potekala XI. planinska slikarska kolonija Vrata 90. Čeprav vreme slikarjem ni bilo najbolj naklonjeno, se je kolonije udeležilo sedemnajst slikarjev iz Sarajeva, Ljubljane, Trbovelj, Ajdovščine, Titovega Velenja, Raven na Koroškem in Jesenic.

V koloniji ustvarjena dela bodo že po ustaljenem programu najprej razstavili v kraju gostitelja in potem še v razstavnem salonu Dolik na Jesenicah.

Opozicijski tednik EVROPA

Volitve so za nami. Člani ZKS-Stranke demokratične prenovе, naši simpatizerji, pristaši in volilci, pa tudi demokratična levica, ki se oblikuje na Slovenskem, potrebuje časnik, ki nas bo seznanjal z dogajanjem v parlamentu, v občinah, v strankah po Jugoslaviji in Evropi, časnik, ki bo kritično spremljal delovanje nove oblasti.

Takšen bo opozicijski tednik EVROPA. Bogastvo njegove vsebine je odvisno predvsem od vsega posrednega in neposrednega oblikovanja vsake strani. Tednik EVROPA mora stati na trdnih tržnih temeljih. Zato računamo na širok krog zvestih bralcev in naročnikov.

S tem, da se naročite na EVROPO, ne boste le informirani po profesionalnih in etičnih načelih evropskega novinarstva, ampak bo to dragocena pomoč stranki in vsem demokratičnim silam na Slovenskem. Večkrat izražena potreba po tedniku in zmanjšana članarina vam za manj denarja omogočata oboje.

EVROPA je vaš tednik. Naročite se na tednik EVROPA, če želite biti na tekočem z dogajanjem v skupščinskih dvoranah in hodnikih, z akcijami, stališči in nameni političnih strank in njihovih prvakov. Naročite se na tednik EVROPA, če želite soustvarjati politično dogajanje in držo naše stranke. Naročite se na tednik EVROPA, če želite biti seznanjeni s parlamentarnimi izkušnjami Evrope. V tedniku EVROPA boste našli veliko zanimivega branja, pogovorov, plemik, humorja in satire.

Tednik EVROPA je tudi možnost, da javno izrazite vaše poglede, stališča in kritike sveta, v katerem živimo.

Podrobnejše informacije in možnosti prednaročila na OK ZKS-SDP Jesenice, telefon 82-283.

Kino Kranj vam priporoča ta hip najbolj vročo ameriško komedijo režiserja Dannya De Vitta

Vojna zakoncev Rose.

Igrajo: Michael Douglas, Kathleen Turner, Danny De Vito. Zakonski par se po mnogih nesporazumih odloči za ločitev. Toda, ali je med njima res lahko vse tako hitro končano? Le kdo bi se lahko odrekel njunemu skupnemu čudovitemu domu?

In še sporočilo Dannya De Vitta neporočenim: Ljubitelji mačk naj se poročijo z ljubiteljicami mačk, ljubitelji psov pa z ljubiteljicami psov!

Predstave v kinu Železar Jesenice:

petek, 1. junija, ob 18. in 20. uri

sobota, 2. junija ob 17. in 19. uri

nedelja, 3. junija, ob 19. uri.

Vojna zakoncev Rose je Film za vse!

Obvestilo

Obveščamo vse člane Stranke za enakopravnost občanov, da bo v petek, 1. junija, ob 17. uri sestanek vseh članov. Na sestanku so vabljeni tudi vsi ostali občani, ki so zainteresirani za stranko in enakopravnost vseh občanov.

Na sestanku bomo spregovorili o delu stranke in tekoči problematiki.

Istočasno prosimo vse, ki imate pristopne izjave (pristopnice), da jih izpolnite in prinesete s seboj, ostali pa lahko to storijo na sestanku. Sestanek bo v sejni dvorani Skupščine občine Jesenice (v pritličju).

Zahvaljujemo se vsem občanom, ki ste na volitvah dali glas naši stranki, pa tudi tistim, ki ste iz kakršnih koli razlogov dvomili.

Predsednik Stranke za enakopravnost občanov Jesenice
Vejsil Horozovič

Dopolnilo

V zadnji številki nam je pri objavi Prispevkov za medicinske aparature izpadla naslednja alineja:

»Priatelj in sodelavec Železarne Jesenice namesto cvetja za Marino Jensterle - 4.500 din.«

Za neljubo napako se opravičujemo.

Uredništvo

Zahvale

Ob izgubi moža, očeta in starega očeta

FRANCA VERGELA

se vsem, ki so nam kakor koli pomagali in stali ob strani, iskreno zahvaljujem. Hvala vsem za denarno pomoč in župniku za obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala.
Žena Anica in hčerka Jožica z družino

Sodelavkam in sodelavcem HVJ in Žičarne se iskreno zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj. Želim vam veliko uspeha in zdravja v nadaljnjem delu in življenju!

Še enkrat iskrena hvala!
Manda Bakič

Drugi izmeni Valjarne debele pločvine in ostalim ki so prispevali za darilo, se prav lepo zahvaljujem. Hvala tudi Jožu Krmelju za poslovilno sireno. Želim jim čim manj okvar na progi. Vsem skupaj še enkrat prav lepa hvala.

Vaš upokojenec Blagoje Mitkovski

Sindikalni organizaciji Jeklarna 1 se lepo zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Nazmi Hodža

Sindikalni organizaciji STK se zahvaljujem za denarno pomoč v času bolovanja.

Staško Vister

Ob moji daljši bolezni se osnovni organizaciji sindikata Strojnih delavnic iskreno zahvaljujem za denarno pomoč. Obenem se zahvaljujem sodelavcu Franciju za obisk.

Sonja Drobnak

Sodelavkam in sodelavcem obrata Elektrode se ob odhodu v pokoj najiskrenee zahvaljujem za vsa darila, posebno še liniji 4 in liniji 1, dnina Legat. Zahvaljujem se tudi sindikatu za darilo. Pri nadaljnjem delu vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov.

Anica Struna

Regijsko srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov

Glasba nam je luč,
glasba nam je lahko kruh,
glasba nam je lahko življenje!
(Mira Voglar)

Ob koncu šolskega leta že lahko rečemo, da otroškim in mladinskim pevskim zborom je postalo petje del življenja. Najprej šolske prireditve, nato nastop na občinski pevski reviji in končno na regijskem srečanju pevskih zborov.

V četrtek, 24. maja, je bilo v Domžalah srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov Gorenjske. Nastopilo je sedem zborov. Radovljiško občino je zastopal Otroški zbor OŠ Bratov Žvan iz Gorij. Zborovodkinja Alenka Legat ima dober pevski material, le izpiliti ga bo treba. Nobeno regijsko srečanje pevskih zborov ne mine brez zborovodkinje Pavle Grahek iz Škofje Loke. Letos je pripeljala otroški zbor OŠ Ivan Grohar. Zapeli so tako kot znajo: pristočno, doživeto in ubrano. Pevci in maloštevilni poslušalci so zbrano prisluhnili mlajšemu mladinskemu zboru OŠ prežihov Voranc z Jesenic. Zborovodkinja Stanka Mencinger je predstavila program s pravo dovršenostjo. Prav briljantno je izvenela ljudska Riba faronika. Mislim, da je zboru čez dve leti odprta pot v Zagorje. V pravo romantično pomladno vzdušje nas je pripeljal mlajši mladinski zbor OŠ Josip Broz Tito iz Predoselj. Zborovodkinja Nada Kranjčan je s programom navdušila poslušalce. Predstavil se je tudi zbor gostujoče šole - OŠ Šlandrove Brigade iz Domžal. Zborovodkinja Mihaela Pihlar dela s pevci šele prvo leto, zato je bil to tudi njihov prvi večji nastop. Z Jesenic je nastopil tudi mladinski pev-

ski zbor OŠ Tone Čufar pod vodstvom zborovodkinje Marije Reichman. Svoj program je izvedel solidno, tako kot znajo. Nekoliko jih je verjetno oviral nemir v dvorani, pa tudi čakanje na nastop.

Zadnji je nastopil mladinski pevski zbor OŠ Josip Broz Tito iz Domžal, ki ga vodi zborovodja Karel Leskovic. To je zbor, ki je letos nastopil na republiški pevski reviji v Zagorju in dobil »zeleno luč« za nastop na mladinskem pevskem festivalu v Celju prihodnje leto. Pevci, zborovodje in poslušalci smo slišali dovršeno petje, izredno pevsko disciplino, doživeto podajanje vsebine pesmi.

Ves program je spremljala prof. Majda Hauptman iz Ljubljane, priznana zborovodkinja. Po končanem koncertu je ob klepetu zborovodjem povedala svoje vtise, svetovala, opozorila na napake ter zaželela vsem še uspešno delo. Zborovodje je pozdravila tudi svetovalka za glasbeno vzgojo iz Ljubljane prof. Alenka Bole. Za sodelovanje na regijskem srečanju se je vsem zahvalil predstavnik ZKO Domžale, ki je to prireditev omogočila.

Mira Mesarič

Judo

Pionirji judo sekcije TVD Partizan so sodelovali na 31. memorialu Zvonka Runka. Sodelovalo je 18 klubov iz Slovenije. Rezultati naših tekmovalcev v posameznih kategorijah so: Aleš Košir izpadel v I. kolu do 38 kg, Grega Medja do 42 kg 3. mesto, Grega Hudrič v isti kategoriji izpadel v I. kolu, Roman Branilovič in Robert Ravnikar delita 3. mesto do 46 kg, Bojan Branilovič je v tej kategoriji osvojil 1. mesto, Gorinjac 3. mesto do 50 kg, Dražen Vranješ do 60 kg 3. mesto. Ekipno so zasedli 4. mesto, kar je največji uspeh naših pionirjev na tem tekmovanju.

V soboto sta članici sodelovali na 5. mednarodnem prvenstvu za članice v Tarcentu. Slobodanka Matarugič je v kategoriji do 56 kg imela zelo težke nasprotnice in tako izpadla v 3. kolu. Borila se je dobro, a kaj, ko nima dovolj izkušenj za tako težke turnirje. Tanja Makuc je v

kategoriji do 66 kg osvojila 1. mesto. Finalni boj je dobila v zadnjih sekundah in požela veliko priznanje trenerjev ekip. Sodelovalo je 26 klubov iz Italije, Avstrije in Jugoslavije. Ekipno sta zasedli 6. mesto.

V četrtek odpotujejo na državno prvenstvo za pionirje, mlajše mladince in mladinke v Trebinje. Glede na oddaljenost in stroške je udeležba vprašljiva. Na prvenstvo potujejo štirje tekmovalci in trener. Kot trener se sprašujem, koliko časa bo za judo in TVD Partizan problem dobiti denar za tako velika tekmovanja.

Prosimo, pošljamo prošnje na razne organe in delovne organizacije, toda odgovora ni niti »bo« - ne bo«. V športni organizaciji bo treba narediti red pri finaniranju in postaviti prave ljudi na čelo organizacije. Pri dodeljevanju dodatnih denarnih sredstev moraš imeti pravo srečo,

da dobiš kakšen dinar. Res je gospodarska kriza in zato manj denarja, a žal samo za ene. Mar je res na Jesenicah samo en šport, ki je potreben vse podpore? Kljub krizi in na račun ostalih športov.

V preteklosti je bilo nekaj klubov, ki so imeli vrhunske rezultate v posameznih športih in ekipno. Ali se kdo vpraša, kje so sedaj ti rezultati, nekaterih športov pa sploh ni več. Potrebna bo temeljita preobrazba v jeseniškem športu.

Prvenstvo Železarne v odbojki

Od 15. do 25. maja so bile odigrane tekme prvenstva Železarne v odbojki. Predstavljamo rezultate predtekmovalnih, polfinalnih skupin in finala, ki je bilo 25. maja.

Predtekmovalje SG7,8 Rezultati:

1. skupina:
CDV:VŽP 2:0, CDV:FRS 2:0,
VŽP:FRS 2:0 Vrstni red: 1. CDV, 2. VŽP, 3. FRS

2. skupina:
Livarna:VDP 2:0, TPV:Livarna 2:0, TPV:VDP 2:0 Vrstni red: 1. TPV, 2. Livarna in 3. VDP.

3. skupina:
Jeklarna 2:Žičarna 2:0,
HVJ:Žičarna 2:1, HVJ:Jeklarna 2:0 Vrstni red: 1. HVJ, 2. Jeklarna 2 in 3. Žičarna

4. skupina

HVB:Stroj.del. 0:2,
HVB:Energetika 2:1,
ETN:HVB 1:2, Stroj.del:ETN 0:2,
ETN:Energetika 2:0,
Stroj.del.:Energetika 2:0 Vrstni red: 1. ETN, 2. Stroj.del, 3. HVB in 4. Energetika.

Polfinale

1. skupina:
Stroj.del.:Livarna 2:0, CDV:Livarna 2:0, HVJ:Livarna 2:0, Stroj.del.:HVJ 2:0,
CDV:Stroj.del. 2:0, HVJ:CDV 2:1

Vrstni red: 1. CDV, 2. Stroj.del., 3. HVJ in 4. Livarna.

2. skupina:
TPV:ETN 2:0, Jeklarna 2:ETN 2:1,
ETN:VŽP 2:0, TPV:VŽP 2:0, Jeklarna 2:VŽP 2:0, TPV:Jeklarna 2:0

Vrstni red: 1. TPV, 2. Jeklarna 2, 3. ETN in 4. VŽP.

Finale

CDV:Jeklarna 2 2:0, CDV:TPV 2:0,
TPV:Jeklarna 2 2:0, CDV:Stroj.del. 2:0,
Jeklarna 2:Stroj.del. 2:0, TPV:Stroj.del. 2:0.

Končni vrstni red:

1. CDV
2. TPV
3. Jeklarna 2
4. Strojne delavnice
5. HVJ
6. ETN
7. Livarna
8. VŽP
9. Žičarna
10. Valjarna debele pločevine
11. FRS in
12. Energetika

Vodja tekmovanja
Dušan Prešern

10. cicibanova olimpiada lepo uspela

V četrtek, 24. maja, je bilo ponovno živahno na Poljanah pri domu DPM. Več kot 300 otrok, ki so v letošnjem šolskem letu obiskovali malo šolo, se je skupaj s

tovarišicami zbralo na 10. cicibanovi olimpiadi.

Ta tradicionalna zaključna športna prireditev, ki jo že vsa leta pripravljajo

Zveza telesnokulturnih organizacij Jesenice in tovarišice iz jeseniške VVO, je skozi leta dozorela v zares enkratno prireditev, namenjeno otrokom. V zadnjih dveh letih je naša svoj prostor na Poljanah, pri domu DPM. To organizatorjem omogoča, da so otroci sproščeni, razigrani, da uživajo v gibanju in čistem zraku.

Tekmovanje v različnih šfahetnih igrah in krosu daje prireditvi sicer nekaj tekmovalnega duha, toda ker so zmagovalci vsi sodelujoči, ostane vzdušje do kraja pristrano. Ob prijetnih melodijah tekne tudi malica, za katero poskrbe v vrtcih, dopoldne pa se konča z razigranim živ-zavom po travniku.

Takšna je bila tudi letošnja cicibanova olimpiada.

Naj ta prispevek zaključimo še z enim ogromnim prispevkom tovarišice iz vrtcev v jeseniški občini. Ze vrsto let tovarišice zagnano in vestno vodijo tekmovanje za športno značko I. stopnje v vseh vrtcih v občini.

Tako so letošnje šolsko leto v to tekmovanje uspešno vključile prek 400 otrok, ki so skozi celotni program dejavnosti (od pohodov, kolesarjenja, iger z žogo, smučanja, drsanja in drugih športnih aktivnosti) uspešno osvojili značko in diplomu I. stopnje.

Žal se ta dejavnost slabše nadaljuje potem v osnovnih šolah, za kar pa niso krivi učitelji, temveč huda napaka šolskega sistema. Po ukinitvi (beri varčevanju) poučevanja telovadbe učitelji telesne vzgoje na nižji stopnji, je vsa športna vzgoja padla na ramena učitelje, te pa so preobremenjene že z rednim poukom.

Ali je potem čudno, da se telesne sposobnosti naših otrok tako zmanjšujejo?

Prav zato je potrebno še več prizadevanj in še več podobnih prireditev kot je cicibanova olimpiada!

Razpored lige v malem nogometu

torek, 5. junija:

ob 16. uri: Ilinden:Željarna
ob 16.35: Gradis:TPV
ob 17.10: Jeklovlek:VBŠ
ob 17.45: Camel:Elektrode
ob 18.20: Valjarna žice:Borsalino
ob 18.55: Transport:HVB
ob 19.30: Kovin:Železnica
ob 20.05: HVJ:Narcis Tufek - Je1
sreda, 6. junija:
ob 16. uri: Borsalino:Železnica
ob 16.35: CDV:SD
ob 17.10: Valj. debele pločevine:Žičarna
ob 17.45: Livarna:Je2
ob 18.20: VBŠ:Camel
ob 18.55: TPV:Jeklovlek
ob 19.30: Željarna:Gradis
ob 20.05: Energetika:Ilinden 83
četrtek, 7. junija:
ob 16. uri: Železnica:HVJ
ob 16.35: HVB:Kovin
ob 17.10: Borsalino:Transport
ob 17.45: Kdo je naslednji:Valj. žice
ob 18.20: Žičarna:Livarna
ob 18.55: SD:Valj. debele pločevine
ob 19.30: Adjustaza VBŠ:CDV

Zvone K.

Postave za tiste delavce pri Železarni, kateri dnevno delajo, ali pa tiste, ki delajo samo po en delavnik

Paragraf 1.6 Čas za delo se začne ob šestih zjutraj, ino trpi do sedme zvečer.

Paragraf 2.

Zavoljo časa za počivati, se ukaže, da je od osmeh zjutraj do pol deveteh za kosilkanje (malico), od dvanajsteh do ene opoldne za južno ino od štirih do firkele na pet za malo južno, časa dovoljeno.

Paragraf 3.

Čas za počivanje se bode z zvonom naznajalo.

Paragraf 4.

Kteri pet minut po naznanjanju z zvonom se pri svojem delu ne dobi, bode prvokrat z 1/4 delavnika, drugokrat za ves delavnik kaznovan, ino tretjič bo vsak tak iz gospodarjevega dela odpuščen.

Paragraf 5.

Noben delavec sme med delavnim časom kaj drugega delati, kar mu ni od svojega predpostavljene naročeno. Bo delavec pri drugem opraviu dobljen, takoj more za pol delavnika kaznovan biti.

Paragraf 6.

Noben delavec sme tisto delo, katero mu je od svojega mojstra naročeno, samovoljno zapustiti, preden da se ne pri njem zglati. Kdor se proti tej postavi pregreši, bode s pol delavnika kaznovan.

Paragraf 7.

Ostro je zapovedano (prepovedano) v železarni med delom tobak kaditi, kakor tudi v vseh poslopih, v katerih so strojniki, klavžarji, mizarji ino tesarji delajo, med zelo delavnim časom. Vsak nepotrebn polom ali ropot se bode s pol delavnika kaznovan.

Paragraf 8.

Med delom s kom kaj govoriti, kar h gospodarjevemu opraviu ne sliši, ni dovoljeno. Kdor se proti tej postavi pregreši, temu se bo pol delavnika odtegnilo.

Paragraf 9.

Ima delavec svoje od mojstra naloženo delo storjeno, takoj se mora pri tistem drugo delo poskrbeti, ino ne čakati, da ga brez dela dobi. Tistemu, kateri se brez dela dobi, bo pol delavnika dol vzeto.

Paragraf 10.

Tudi ni dovoljeno, da ob delovnem času delavca drugi ljudje, naj bodo tuji ali znani obiskujejo; delavcu je naloženo, take obiske ne sprejemati. Če tuji gospodje železarno pregledujejo, se ne sme z njimi pogovarjati. Vsak, kateri bo pri takem pogovoru ali obisku dobljen, bo s pol delavnika kaznovan.

Paragraf 11.

Zboli delavec doma, takoj mora nekdo od svojih ljudi njegovemu predpostavljeneu to sporočiti. Drugače se verjame, da je svoje delo samovoljno zapustil, če to ne stori.

Paragraf 12.

Izostane delavec od svojega dela, ne da bi zato zadosti verjetno vzroke imel, ali izostane brez dovoljenja svojega predpostavljeneu, tak delavec nima več dela v železarni.

Paragraf 13.

Delavec, kateri gospodarjevo stvar ali orodje, katero mu je za opravljanje dela dano, tako slabo ravna z njim, da ga uniči ali škodo napravi, je dolžan škodo povrniti.

Paragraf 14.

Delavec, kateri je zavoljo pregreškov delo izgubil, ne bo več sprejet na delo pri gospodarju.

Paragraf 15.

Ostro je prepovedano, znotraj ali blizu železarne, med hišami, brez dovoljenja gospodarja ali mojstra ogenj napraviti (kuriti). Z odvzemom celega delavnika bo kaznovan tisti, kateri bo te pregrehe kriv.

Paragraf 16.

Vsak delavec mora svojega tovariša (sodelavca) spodobno ino ljubeznivo za svojega prijatelja imeti. Kreg in sovraštvo je trdo prepovedano. Kdor se ne bo tako obnašal, ne bo v službi ohranjen (ostal).

Paragraf 17.

Misli delavec, da mu je skozi kazen storjena krivica, ima pravico, da se čez storjeno v pisarni pritoži. Vsakemu se hoče tamkaj svojo pravico dejati, samo če je res nedolžen, če ne se mu kazni še za toliko poveča.

Paragraf 18.

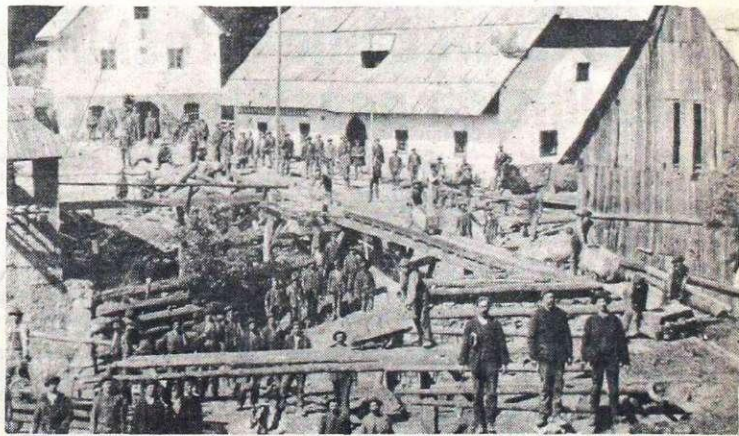
Ker gospodar vsakemu delavcu le te najboljše želi, kar mu le k njegovi koristi ino pridnosti služi, tako tudi upa, da bodo vsi delavci te postave do podrobnosti držali in spoštovali. Zato se tudi višjim predpostavljeneu trdo nalaga, da zvesto na to gledajo, da se ta zakon popolnoma izpolni.

Paragraf 19.

Denar, kateri se od kazni zbere, se steka v bratovsko kaso (blagajno), ino se uporablja za boleznine delavcev.

Železarniška oblast na Prevalja 15. septembra 1852.

Železarski načelnik

Leto 1895 (fotoarhiv Tehniškega muzeja)

Koncert zbora iz Podnarta ob 25-letnem jubileju

Moški komorni zbor iz Podnarta, ki ga že deseto leto vodi dirigent Egi Gašperšič praznuje letos svoj 25 letni jubilej.

Zbor je v mešani zasedbi pričel leta 1965 z dirigentom Matevžem Fabijanom. V mešani zasedbi je vztrajal 5 let nato pa je z delom nadaljeval v moški zasedbi. Menjavallo se je kar nekaj dirigentov in pevcev, 8 pevcev pa je vztrajalo vseh 25 let in bodo prejeli zlate Gallusove značke.

Sporod letošnjega jubilejnega koncerta so pesmi primorskih skladateljev, v prvem delu umetne, v drugem pa priredbe narodnih.

Pred domaćim občinstvom, v Domu kulture v Podnartu, bo slavnostni koncert v soboto, 2. junija ob 20.30 uri, zbor pa se bo s koncertom predstavil, tako kot vsako leto, tudi občinstvu v Radovljici v torek 5. junija ob 20.30 uri v Graščini.

Vabljeni ljubitelji zborovskega petja.

Srečanje zamejskih Slovencev - planincev

Planinsko društvo Jesenice organizira prevoz na srečanje Slovencev - planincev, ki bo v nedeljo, 10. junija, na Vrhu, v bližini Sovodenj in Gorice na italijanski strani.

Odhod avtobusa bo ob 5.45 pred železniško postajo Jesenice.

Cena prevoza je 90 din za člane PD Jesenice in 130 din za ostale udeležence. Potovali bomo preko Vršiča, skozi dolino Trente v Gorico in nato v smeri Vidma in Trbiža nazaj na Jesenice. Ker prestopamo mejo, ne pozabite na potne liste.

Srečanje se bo uradno začelo ob 13. uri. Do prireditvenega prostora bo približno dve in pol ure hoda. Pristop je lahak, zato priporočamo lažjo planinsko obutev. Na prireditvenem prostoru bo možno kupiti topli obrok in pijačo.

Prijave sprejemamo do 7. junija do 10. ure v pisarni PD Jesenice.

Če bo premalo prijavljenih ali ob odpovedi organizatorja bomo na radiu Jesenice izlet odpovedali.

Planinsko društvo Jesenice

Balinanje

V rekreacijskem centru Kres je v soboto BK Kres organiziral balinarski turnir. Sodelovalo je šest ekip. Zmagala je ekipa Kres I pred BK Jesenice in BK TVD Partizan Zirovnica.

Prvi Smrkov turnir

Košarkarska ekipa Smrkci iz Kranjske Gore organizira v nedeljo, 3. junija, s pričetkom ob 9. uri v telovadnici Osnovne šole jeseniško-bohinjskega odreda v Kranjski Gori košarkarski turnir.

Prijavite se lahko na dan tekmovanja v telovadnici od 8. ure do 8.30. V vsaki ekipi sta lahko le dva registrirana igralca. Kasnejših prijav ne bodo sprejemali.

Prijavnina je 200 din, za nagrade je poskrbljeno, med turnirjem pa bo potekalo tudi metanje »trojk«.